Zpravodaj
občanů Boleradic

Číslo 4.
Prosinec 2024

Boleradský

Podzimní výsadba s Letorostem

Lukostřelecké závody 9. listopadu

Adventní dílna a minijarmark

Poslední leč

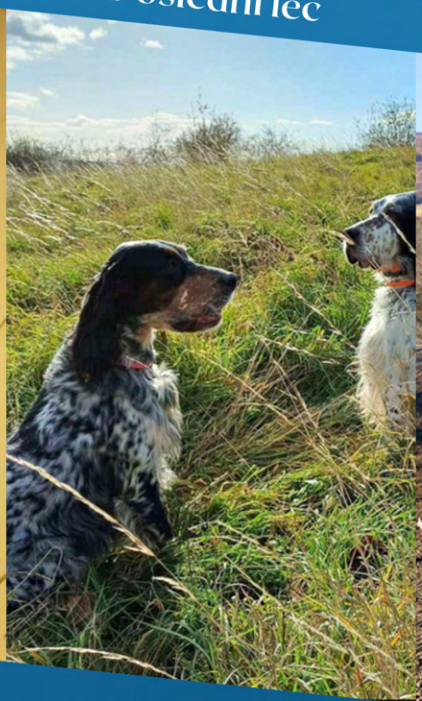
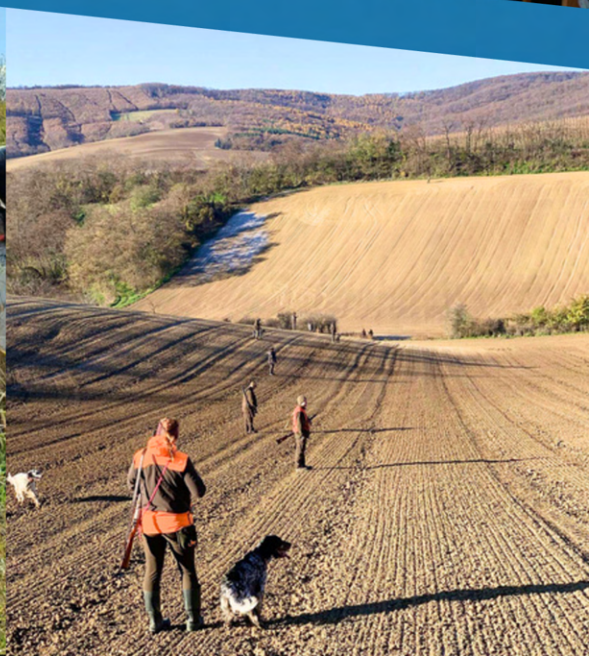

Slovo starosty

Vážení spoluobčané, milí čtenáři Polehradu,

zablácený pozdní podzim má do zimního kouzla zatím daleko, snad se to do vánoc alespoň trochu zlepší a budeme moci zakusit neopakovatelného kouzla, které přinese jedině zářící, sněhem zapadaná tichá zimní krajina. Prozatím se musíme spokojit s dědinou lehce ušmudlanou od nákladáků ze stavby Vorliček. Je více než pravděpodobné, že na zablácené ulice si budeme u nás v Boleradicích muset alespoň na nějaký čas více zvyknout. Také je více než pravděpodobné, že zablácené ulice nebudou tím nejpodstatnějším, co nás bude zaměstnávat. Už v lednu totiž začnou přípravné práce na výstavbě kanalizace a ČOV, naplno by stavba měla vypuknout v únoru, pokud počasí a další okolnosti dovolí. Jak už bylo mnohokrát řečeno, bude to pro nás znamenat mnohá nepohodlí a omezení. Věřme však nejenom v to, že se bude jednat o omezení dočasná, ale také v to, že celkový výsledek povede ke zlepšení životní úrovně a životního prostředí u nás. Pro nadcházející měsíce Vás tedy i přes tato optimistická očekávání poprosím o trpělivost a pochopení, nebude to jednoduché… Safra… Znovu sklouzávám ke svému oblíbenému sýčkování a strašení, takhle uvádět vánoční Polehrad nejde! Snad se o svátcích společně setkáme u mnoha kulturních a sportovních akcí, které chystají naše spolky a zapálení jednotlivci, ať už to bude Vánoční zpívání u hasičárny, Štěpánský košt mladých vín, turnaje v badmintonu či ve stolním tenisu. V únoru nás pak čeká plesová sezóna, těšit se můžeme na ples divadelní a krojový. Přijďte v hojném počtu podpořit pořadatele!

Na úplný závěr přeji všem našim občanům poklidné svátky vánoční a šťastný nejenom start do …, ale celý nadcházející rok 2025! Snad si i v něm znovu najdete čas na pročítání našeho zpravodaje.

Antonín Vejvančický, starosta

Obsah

Slovo starosty 3
Zprávy z radnice 4
Stalo se
- Červená středa 12
- Setkání se seniory.....13
- Poslední leč 13
- Vítání občánků 14
- Martinské hody 14
- Trio 43 u Palánů 14
- Zpráva z přednášky 15
- Den válečných veteránů 15
- Výstava v knihovně 16
- Obnova kříže.....16
- Dobrá věc se podařila.....17

Kultura, postřehy, rozhovory
- Girasole.....18
- Kdo chce slopat, mosí kopat! 19
- Pozvání na besedu.....22
- Hole ve vinici.....22
- Střecha kostela jako nová...23
- Ach ty Vánoce!.....23
- Do Prusinovic je cesta... 24
- Blánatka lipová 25
- Kde to je? 25
- František Novák: Zimní noc 26
- Vzpomínáme na staré časy IV 28
- A fčil po boleradske... 30
- Krojový ples.....32
- Slovníček našich prarodičů 33
- Naši na vandru 36

Zprávy ze školy a školky....37
Spolky informují
- Letorost.....40
- Zahrádkáři 41
- OS Nedánov 41
- Divadelní spolek.....42
- SK Boleradice 1935 43

Polehrátky 44
Kalendář akcí 45

Co je nového?

Od ledna nového roku 2025 započnou práce na výstavbě splaškové kanalizace a čistírny odpadních vod. O projektu obsáhle informujeme na jiném místě tohoto vydání zpravodaje.

V prvním záměru na prodej pozemků ve Vorličkách se nám přihlásilo 8 uchazečů, celkem jsme prozatím prodali 6 pozemků v celkové ceně cca 8,8 mil. Kč. Druhé kolo prodeje prozatím probíhá. Bez větších zádrhelů také prozatím postupuje realizace inženýrských sítí v lokalitě, na místě došlo k archeologickým nálezům, které musí hradit obec. S výsledky výzkumu po jeho ukončení a celkovém vyhodnocení bude veřejnost seznámena formou veřejné přednášky. Pokud jde o stavební práce, byla dokončena větší část řadu a přípojek dešťové a splaškové kanalizace, retenční nádrž na srážkové vody, většina potrubí vodovodu, probíhá montáž vodovodních přípojek a vodoměrných šachet.

Byla dokončená oprava střechy kostela, akce, kterou městys neorganizoval stavebně, ale z větší části ji zaštiťoval finančně.

Probíhá příprava projekce fotovoltaické elektrárny na střechách obecních budov, kde došlo k posunutí termínu podpisu smlouvy se SFŽP k poskytnutí dotace na realizaci, nově je termín do poloviny roku 2025.

50 nových stolů do sálu městyse dodala spol. Nábytek Honza s.r.o., celková cena činí 295.750,- Kč vč. DPH, 80 % z celkových nákladů pokrývá dotace Státního zemědělského intervenčního fondu.

Z menších akcí jsme realizovali pokračování pokládky panelové cesty nad hřbitovem o celkové délce cca 30 m – jak umožnily darované panely. Dokončili jsme úpravy prostoru kolem rozhledny a drobná doplnění mobiliáře a zeleně v obci, dále došlo k vyčištění zanesené dešťové kanalizace na Dolním konci.

Okolnosti nás také dohnaly k instalaci elektronické úřední desky namísto stávající nástěnky u pošty. Stávající veřejná vývěska byla často přehlcená a bylo obtížné do ní všechny informace povinné ke zveřejnění vměstnat. Věříme, že nové zařízení bude mít smysl a usnadní práci nejen pro úřad, ale přinese také podstatně lepší servis pro naše občany. Nabízí větší objem informací, komplet venkovní přístup k webovým stránkám městyse, hlášení, jízdní řády a další užitečné informace, vše s jednoduchým ovládáním a také s audio doprovodem. Jako pozadí můžou probíhat upoutávky na obecní či jiné akce či pěkné fotografie obce, v noci funguje v tlumeném režimu. Celkové náklady jsou cca 127 tis.,- Kč, k realizaci dojde ještě do konce roku.

Antonín Vejvančický, starosta

LEADER
EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí
Program rozvoje venkova

Odkanalizování městyse Boleradice a výstavba ČOV

Přípravné práce na projektu odkanalizování městyse Boleradice započaly v roce 2018 tzv. variantní studií, která srovnávala několik typů splaškové kanalizace a jejich vhodnost pro naše prostředí. V roce 2019 jsme pak pokračovali podrobnějším srovnáním dvou nejvhodnějších typů odkanalizování našeho území, kanalizace podtlakové a kanalizace gravitační, opět ve formě studie. Na základě srovnání nákladů stavebních a dlouhodobých nákladů provozních u obou typů kanalizace pak tehdejší zastupitelstvo rozhodlo o směřování k projekci oddílné gravitační splaškové kanalizace ukončené mechanicko-biologickou centrální čistírnou odpadních vod. Toto řešení je v souladu s Plánem rozvoje vodovodů a kanalizací Jihomoravského kraje a s platným územním plánem obce. V letech 2020–2022 pak následovala třístupňová projekce, která byla ukončena dokumentací pro provedení stavby na konci roku 2022. Souběžně jsme zpracovali projekt terénních úprav pro ukládku zeminy z výkopů a podnikli další administrativní kroky. V další návaznosti bylo nutné zajistit financování stavby ve výši 236 mil. Kč. Podstatnou část pokryje dotace ze Státního fondu životního prostředí (SFŽP) ve výši 139.538.685,- Kč (60 % všech způsobilých výdajů stavby). Další dotaci na tento projekt ve výši 10.000.000,- Kč jsme získali z rozpočtu Jihomoravského kraje. Půjčka u SFŽP pokryje dalších 46.512.895,- Kč (max. 20 % způsobilých výdajů projektu, 1 % úroku při splatnosti 10 let). 27 mil. Kč plánujeme pokrýt z vlastních našetřených prostředků a zbylých cca 12 mil. Kč formou komerčního úvěru. Plánovaný začátek stavby se nám ovšem z důvodu složitého a zdlouhavého zajištění financování akce posunul až na únor roku 2025.

V průběhu let a přípravných prací na projektu se u nás shromažďovaly četné dotazy, na které se nyní pokusíme čtenářům Polehradu poskytnout odpovědi. Neberte je prosím jako tesané do kamene, do zahájení vlastního provozu zařízení zbývá ještě dlouhá doba, leccos se může změnit a také informace, se kterými pokládáme za nutné Vás dnes seznámit, se v průběhu této doby mohou významně proměňovat.

Kde najdu aktuální informace k projektu kanalizace a ČOV?

Na webových stránkách městyse Boleradice, v sekci Projekty – Kanalizace a ČOV: https://www.boleradice.cz/mestys-boleradice/projekty/kanalizace-a-cov/.

Jak dlouho bude stavba trvat? Bude rozdělena na nějaké etapy?

Předpokládaná délka stavby je 18 měsíců, předpokládá se rozdělení do několika souběžných stavebních činností. ČOV by se měla budovat po celou dobu průběhu stavby. O harmonogramu stavebních prací bude dopředu informovat zhotovitel.

Kde najdu informaci, kdy a jak dlouho se bude pracovat v mé ulici?

O harmonogramu stavebních prací bude dopředu informovat zhotovitel a všichni občané o jejich průběhu budou informováni prostřednictvím informačních kanálů obce.

Přípojka – je povinná? Musím si ji zařídit sám? Do kdy se musí realizovat? Sehnat a objednat firmu, která ji vystaví?

Z hlediska zák. č. 254/2001 Sb., vodní zákon – má povinnost stavebník nebo uživatel stavby podle charakteru a účelu užívání zabezpečit odvádění odpadních vod kanalizací k tomu určenou.

Zák. č. 254/2011 Sb., § 5 odst. 3: Při provádění staveb nebo jejich změn nebo změn jejich užívání je stavebník povinen podle charakteru a účelu užívání těchto staveb je zabezpečit zásobováním vodou a odváděním odpadních vod kanalizací k tomu určenou. Není-li kanalizace v místě k dispozici, odpadní vody se zneškodňují přímým čištěním s následným vypouštěním do vod povrchových nebo podzemních. V případě technické neproveditelnosti způsobů podle vět první a druhé lze odpadní vody akumulovat v nepropustné jímce (žumpě) s následným vyvážením akumulovaných vod na zařízení schválené pro jejich zneškodnění.

Pokud nebudou předloženy řádné podklady, může být uložena pokuta až do výše 20.000,- Kč u fyzické osoby a do 100.000,- Kč u právnické a podnikající fyzické osoby.

Povinnost připojení se na kanalizaci: § 3 odst. 8 zák. č. 274/2001 Sb. – Stavební úřad může rozhodnutím uložit vlastníkům stavebního pozemku nebo staveb povinnost připojit se na kanalizaci v případech, kdy je to technicky možné. – zák. č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu.

Podnět ke kontrole o vývozu můžete podat na vodoprávní úřad – § 38 odst. 7 vodního zákona.

Kdo akumuluje odpadní vody v bezodtokové jímce, je povinen zajišťovat jejich zneškodňování odvozem na čistírnu odpadních vod a na výzvu vodoprávního úřadu nebo České inspekce životního prostředí předložit doklady o odvozu odpadních vod za období posledních dvou kalendářních let. Odvoz může

provádět pouze provozovatel čistírny odpadních vod nebo osoba oprávněná podle živnostenského zákona 23. Ten, kdo provede odvoz, je povinen tomu, kdo akumuluje odpadní vody v bezodtokové jímce, vydat doklad, ze kterého bude patrno jméno toho, kdo akumuluje odpadní vody v bezodtokové jímce, lokalizace jímky, množství odvezených odpadních vod, datum odvozu, název osoby, která odpadní vodu odvezla, a název čistírny odpadních vod, na které budou odpadní vody zneškodněny.

Veřejná část stavby bude ukončena revizními šachtami před jednotlivými nemovitostmi, vlastní připojení na tyto šachty budou na náklady vlastníků nemovitostí. K vlastnímu připojení nemovitosti bude nutné zpracovat projekt. Předpokládáme, že se zprostředkováním projektanta bude asistovat městys Boleradice, předběžně jednáme s Ing. Bobrovským z Klobouk. Není vyloučeno, že podobným způsobem budeme asistovat se zprostředkováním zhotovitele přípojky.

Je nutné na ČOV napojit celou domácnost (například vodu z koupelny a toalety ano, ale z kuchyně či garáže ne)? Co když mi dispozice domu nedovolí napojení na ČOV?

Odvedené na ČOV by měly být veškeré vody splaškové z nemovitosti, tedy i kuchyně a garáž, do splaškové kanalizace naopak NESMÍ být odváděny vody srážkové či dešťové. Pro dispozičně obtížné nemovitosti existují různé typy řešení odvodu odpadních vod, např. přečerpávání. Pro drtivou většinu nemovitostí bude možné se na ČOV napojit.

Kolik mě bude stát přípojka? Co když na to nemám peníze?

Náklady se můžou a budou významně lišit s ohledem na polohu, stavební stav, dispozici a strukturu stávajícího vedení odpadů u jednotlivých nemovitostí. Pořád zbývá poměrně dlouhý časový úsek, kdy se na vlastní připojení mohou vlastníci nemovitostí finančně připravovat.

Bude za nepřipojení domácnosti či části domácnosti hrozit sankce? Bude připojení někdo někdy kontrolovat?

Samozřejmě ano, viz výše. Pokud část našich obyvatel bude likvidovat odpadní vody legálním způsobem a za tuto službu platit, budeme toto i požadovat po všech ostatních. Dešťová kanalizace a potok tak bude znovu sloužit pouze svému původnímu účelu – k odvedení srážkových dešťových vod. Ke kontrole a případnému sankcionování je kompetentní vodoprávní úřad v Hustopečích. Připojení a odvod odpadních vod bude možné kontrolovat právě revizními šachtami u jednotlivých nemovitostí. Většinou k tomu dochází u velkých dešťů, kdy bohužel dochází k nátoku balastních dešťových vod na ČOV, čímž se znehodnocuje její provoz.

Kompletní projektová dokumentace projektu ČOV a kanalizace v Boleradicích.

Jak se zvýší náklady na vodu (měsíčně, ročně)?

Náklady se významně liší obec od obce a je dnes předčasné jejich výši stanovovat. Čistě orientačně, roční náklady na osobu u nejnovějších kanalizací v našem okolí jsou kolem 1.800,- Kč. K tomuto je nutné dodat, že náklady na legální likvidaci formou vývozu dnes činí přes 500,- Kč za m3, což při nutnosti likvidace všech odpadních vod z domácnosti v součtu činí částku mnohonásobně vyšší, než předpokládaný poplatek za likvidaci na budoucí centrální ČOV.

V souvislosti se snížením nákladů na provoz čistírny odpadních vod plánujeme další opatření, jako je např. instalace fotovoltaických elektráren na střechách obecních budov.

V případě že postavíme centrální kanalizaci a čistírnu, budou se nadále povolovat instalace nových domácích čistíren odpadních vod (DČOV) např. pro nové nemovitosti?

Ne, pokud to bude technicky možné a ekonomicky přijatelné, nové DČOV vodoprávní úřad nepovolí, nebo pouze jako stavbu dočasnou – pokud by kanalizace nebyla ještě v provozu.

Jaký je harmonogram prací, kde se začne, jaký bude postup prací?

Předpokládaný začátek stavby je únor 2024. Předpokládaná délka je 18 měsíců, předpokládá se rozdělení do několika souběžných stavebních činností v různých částech obce – bude upřesněno zhotovitelem.

Jak dlouho by měly práce trvat?

Předpokládaná délka veřejné části stavby je 18 měsíců, následovat budou vlastní přípojky nemovitostí a zprovoznění sítě.

Jak to bude s parkováním, pokud se bude kopat před mým domem? Budou vyhrazená parkoviště?

Určitě dojde k dočasným omezením příjezdu k nemovitostem. K parkování budou sloužit stávající kapacity v městysi. Stavba se vždy bude týkat jen menších úseků v obci.

Bude v ulice, kde se bude kopat, zachován vždy alespoň jednosměrný provoz?

Předpokládáme, že ano, už jen s ohledem na přístup jednotek záchranného sboru.

Bude vždy zajištěn průjezd obcí na všechny směry (Klobouky, Diváky a Hustopeče), nebo bude průjezd povolen třeba jen pro MHD?

Určitě dojde k dočasným omezením provozu a průjezdu obcí. Provoz MHD předpokládáme zůstane zachovaný.

Bude obec nabízet služby pro seniory či nemocné, kteří se kvůli zhoršeným přístupovým cestám a zhoršené pohyblivosti budou obávat např. jít do obchodu, na poštu nebo pro oběd?

Není to vyloučeno. Jsme tu hlavně proto, abychom v opodstatněných případech občanům asistovali.

Ostatní inženýrské sítě nebudou dotknuty? Bude nutné na určitou dobu odpojit například plyn, elektřinu, optickou síť apod.?

Dojde k minimálním přeložkám ostatních sítí (plynofikace, přeložka dešťové kanalizace), o případné odstávce budou občané s předstihem informováni. Pokud jde o případné odstávky plynofikace, bude k nim docházet v letních měsících, aby nedošlo k omezení zejména vytápění nemovitostí. Není vyloučeno, že v důsledku stavby dojde k poruchám zapříčiněným stavbou, překop optiky apod.

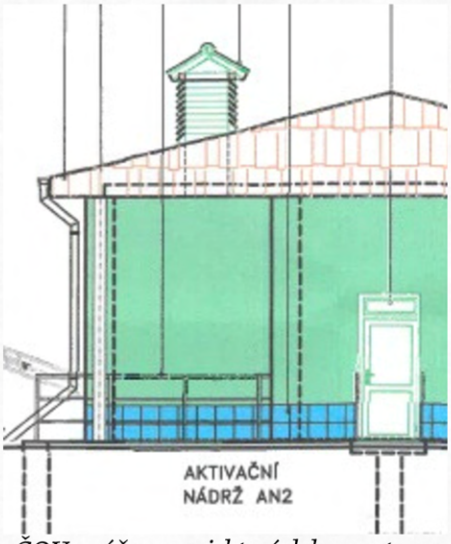

ČOV – výřez z projektové dokumentace.

Náklady na údržbu čističky – platí obec nebo VaK? Bude mít vliv na obecní rozpočet?

ČOV bude v počátku provozována obcí, náklady tedy půjdou za obcí. K tomuto obec bude muset udržovat Fond obnovy vodohospodářského majetku, tzv. rezervu na obnovu mmj. kanalizace. Dopad na rozpočet obce nepochybně v nějaké formě bude, v tuto chvíli těžko předesílat, jak velký.

Budou nějak zásadně ovlivněny velké akce jako například hody? Bude se měnit termín případně místo konání hodů podle harmonogramu prací?

Harmonogram se budeme snažit nastavit tak, aby k podobným kolizím nedocházelo. Pokud jde o hody, výkopové práce by se měly vyhnout větší části centra obce.

Povrch silnic se bude pouze opravovat nebo bude kompletně nový? A jak to bude s chodníky? Najdu někde plány?

Ve většině obce bude povrch komunikace obnoven v celé šíři. Chodníky budou opravené v místech překopů. Projekt rekonstrukce komunikací je veřejně dostupný na webových stránkách městyse: www.boleradice.cz → Projekty → Kanalizace a ČOV → Dokumenty

Kdo je zhotovitel stavby? Je to prověřená firma? Kdo bude provádět kontrolu a dozor?

Zhotovitelem je SPOLEČNOST BOLERADICE (spol. SWIETELSKY stavební s.r.o.), dále spol. VHZ-DIS, spol. s.r.o., přičemž SWIETELSKY je dodavatel stavebních prací a VHZ-DIS dodavatel technologií/provozních souborů. Pokud jde o stavitele, spol. SWIETELSKY, jedná se o velkou společnost, dodavatele, který u nás prováděl výstavbu sběrného dvora a 2. etapy opravy návsi – dvou velkých investičních akcí v posledních 10 letech. Stavební dozor bude vykonávat spol. JANČÁLEK s.r.o.

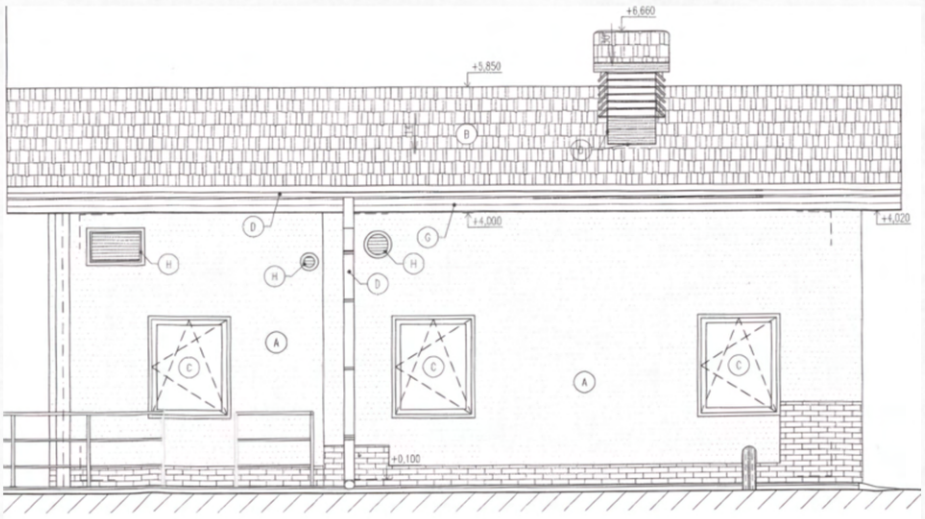

Budoucí podoba ČOV – z projektové dokumentace.

Jak moc stavba zatíží obecní rozpočet? Budou se omezovat akce a investice v následujících letech? Jak dlouho bude obec splácet půjčené peníze?

Jak bylo řečeno, půjčku u SFŽP ve výši 46,5 mil. Kč navýšenou o 1% úrok budeme muset během 10 let splatit. Dalších cca 12 mil. Kč bude třeba zajistit formou úvěru u komerční instituce, zde budou úrokové náklady poměrně větší, ovšem splatnost se dá rozložit do delšího časového úseku. To rozhodně znamená, že naše možnosti a investice v budoucích 10 letech budou omezené a budeme muset hledat další, zejména dotační příležitosti k jejich realizaci.

Bude se po dokončení více kontrolovat kdo a co do Harasky případně jinam vypouští?

Samozřejmě ano. Dešťová kanalizace by měla znovu sloužit pouze svému původnímu účelu – k odvedení dešťových vod.

Co do splaškové kanalizace rozhodně nepatří?

Kromě již zmíněných dešťových vod, které významně škodí bezproblémovému provozu, je to celá řada věcí. Kuchyňský dřez nebo záchod není odpadkový koš, rozhodně se do kanalizace nesmějí dostat nebezpečné odpady jako chemické látky, barvy, ředidla, motorové oleje, léky, omamné látky, zahradní chemie, ale také biologický odpad, tedy zbytky jídel, odpad z kuchyňských drtičů, jedlé tuky a oleje, dále hygienické potřeby jako vlhčené a kosmetické ubrousky, vatové tyčinky, jednorázové pleny atd.

Kdy můžeme očekávat reálný dopad na stav a kvalitu toku Harasky? Plánují se po dokončení ČOV i nějaké další navazující akce, například čištění rybníku, čištění nebo úprava koryta potoka?

Budoucí podoba čistírny odpadních vod Boleradice – výřez z projektové dokumentace.

Dopad na stav a kvalitu samotného toku Harasky by mohl být viditelný poměrně rychle. Otázka je kvalita a stav spodních vod v obci, tady může náprava trvat dlouhou dobu. Ovšem toto není kvalifikovaný odhad vodohospodáře.

Bude stavbou ovlivněna výška hladiny spodních vod a s tím související stav vody ve studních v obci?

S velkou pravděpodobností ano. Budování kanalizace mimo jiné představuje v podstatě vytvoření odvodňovacího kanálu. Náš projekt počítá s vytvářením přepážek, které následnému odvodňování území zabrání, nicméně v průběhu stavby určitě dojde k poklesu hladiny spodních vod a tedy i hladiny vody ve stávajících studních. Po dokončení stavby by se ale situace měla vrátit k normálu.

Pokud se k čističce nepřipojím, budu muset platit stejnou částku za stočné jako občané, kteří jsou připojeni?

Budete dokládat potvrzení o likvidaci odpadních vod z Vaší nemovitosti.

Budou se v rámci výstavby ČOV a kanalizace rušit sloupy s el. vedením a zakopávat pod zem?

Ne, náš projekt nemá nic společného s úpravami sítě elektrického vedení, vyjma zbudování nové trafostanice u areálu družstva a dvou přípojek NN pro budoucí čerpací stanice. Toto rozšíření už proběhlo.

Bude možné parkovací místa v centru obce (u radnice, obchodu a pod kostelem) rezervovat pro občany, kteří nebudou moci své auta parkovat u svého domu, když se bude jejich úsek zrovna realizovat?

Nepředpokládáme, že budeme parkovací místa rezervovat. Kapacita v centru obce je po většinu času postačující.

Dešťová a splašková kanalizace bude zvlášť? Bude se nějak upravovat dešťová kanalizace?

Budujeme oddílnou kanalizaci, tzn. obě kanalizace – dešťová a splašková – budou odděleny. V průběhu stavby dojde minimálně k jedné přeložce dešťové kanalizace, v ul. Chaloupky.

S případnými dalšími dotazy prosím kontaktujte městys Boleradice prostřednictvím tradičních komunikačních kanálů.

Antonín Vejvančický, starosta

Jak to zvládli u sousedů

Když mne redakce Polehradu oslovila s nápadem na rozhovor se starostou některé ze sousedních obcí, které v nedávné době realizovaly výstavbu kanalizace a čistírny odpadních vod, nabízelo se hned několik možností. Dá se říci, že v uplynulých letech v našem okolí tyto stavby rostly „jako houby po dešti“, splaškovou kanalizaci realizovaly např. Velké Hostěrádky, Bořetice, Křepice nebo Krumvíř, další okolní obce jsou v různé fázi projekčních či stavebních příprav. Právě na dlouholetého starostu obce Krumvíř, kolegu a kamaráda, pana Jaroslava Komosného, nakonec padla moje volba. Projekt tamní kanalizace a ČOV je velmi podobný tomu našemu jak rozsahem, tak kapacitou. Tamní stavba byla nedávno dokončena, zkolaudována a její provoz se právě naplno rozjíždí. Otázky připravila redakce Polehradu, pan starosta Komosný byl tak laskav a na naše dotazy odpověděl, za což mu zdvořile děkujeme.

Kdy jste se stavbou ČOV začali, jak dlouho stavba trvala a podařilo se dodržet termíny?

Stavba byla původně plánovaná na 700 dní, ale protože jsme řešili výměnu zásypových materiálů a podobné, tak ta stavba stála, takže se nám to prodloužilo asi o půl roku. Kromě tohoto prodloužení stavba klapla tak, jak byla plánovaná.

Řekl byste, že u vás panovala celospolečenská shoda na potřebě stavbu realizovat? Vnímají nakonec projekt pozitivně i ti, kteří byli zprvu pesimističtí a stavbu odmítali?

Ano. Myslím, že je tomu tak asi všude. Je tábor, který to chce, pak jsou takoví spíše neutrální (když se to bude dělat, tak ano, když ne, tak ne) a pak u nás samozřejmě byli takoví, co křičeli, že se bude kopat a proč, že to fungovalo i předtím, tak proč by to nemělo takto fungovat i dál. Ale teď po té dostavbě, kdy už je všechno zakopané a všude je znovu pořádek, tak i ta zlá krev se vytratí. Teď už si myslím, že pesimističtí odpůrci jsou spíš jedno-tlivci, už to není žádná skupina.

Jak Vaši občané realizaci snášeli? Na co si nejvíce stěžovali, co způsobovalo největší komplikace?

Byla trochu horší koordinace a komunikace těch skupin, které realizovaly různé větve kanalizační sítě. Je potřeba si tohle pohlídat, to my jsme se snažili, ale pak jsem třeba zjistil, že do jedné ulice se dalo vjet dvěma směry – snažil jsem se jim tedy říct, ať udělají nejdřív jeden směr – vykopat, zahrabat, aby se tam dalo jet a pak teprve začít druhou stranu. Ale stalo se nám asi dvakrát, že neměli jednu stranu ještě hotovou a rozkopali to i ze strany druhé. Lidé se tam pak neměli jak dostat a byla z toho mela. Jsou to věci, které nikdo stoprocentně nemůže uhlídat, pokud v rámci té zhotovitelské firmy není úplně perfektní komunikace, zaměstnanci se nepochopí nebo si třeba předají špatně informace. Tohle byly takové nepříjemné věci, které se nám staly, taková bolavá místa. Ale samozřejmě se to vyřešilo, sjednala se náprava, buď se dal přes výkop silný plech, přes který se dalo přejet anebo se dělaly jiné úpravy, že to pak fungovalo. Samozřejmě k řešení bylo každý den spousta věcí, pořád jsem běhal někde po dědině, ale to bez toho snad ani nejde. Aby panoval ideální stav, tak to je pouze teorie.

Jaké největší pozitivní dopady ČOV ve Vaší obci měla (nové silnice, eliminace zápachu, zlepšení vod, ...)? Měla pro Vaší obec, společnost nebo krajinu ČOV i nějaké další pozitivní dopady, se kterými se třeba zprvu nepočítalo? Něco, co Vás překvapilo?

Pozitivní dopady se hodnotily už při samotné projekci při procesu povolování. Teď jsme ve zkušebním provozu a nepozorujeme, že by „hvězdy svítily víc“, protože tohle je proces, který bude trvat třeba deset let, než něco poznáme, protože ta krajina a ten potok, těm taky bude trvat nějakou dobu, než se skutečně začnou čistit. Ale když tam nebudeme pouštět splašky a binec, tak se stav určitě musí zlepšit. Tohle se podle mě dá čekat na 100 %.

Je něco, co byste udělal dnes jinak, kdybyste mohl? Něco před čím byste důrazně varoval?

Snažit se eliminovat ty organizační potíže, pohlídat si to, ale pak může stejně přijít něco, u čeho člověk dopředu nemůže přesně odhadnout, co se stane. Pak jsou tady také přešlapy, nebo spíš nedostatky v projektu. O těch taky dopředu nevíš a řeší se až v průběhu té stavby, protože hromada věcí třeba chyběla – u nás např. osvětlení na čistírně. Těch věcí bylo docela dost, jak se říká – papír snese všechno. Ale znovu, na to se nedá tak úplně nachystat. To nejde, to se řeší za pochodu a člověk může jenom doufat, že se na něho tady těchto věcí vyvalí co nejméně.

Co byste vzkázal občanům Boleradic, kteří mají z realizace ČOV obavy a jsou pesimističtí vůči předpokládaným přínosům?

Vzkázal bych jim, že je to čeká a nemine, a je lepší to udělat teď, protože podmínky pro podobnou výstavbu se permanentně zhoršují a zhoršují, myslím hlavně finanční podmínky. Jinak si myslím, že každý má trošku povinnost se starat o životní prostředí kolem sebe a ne jenom ukazovat kolem sebe třeba na Unii nebo na něco, co je daleko a nás se to netýká. Týká se nás to, my si sami znečišťujeme naše okolí, znečišťujeme ho pro naše děti a vnoučata, takže bych jim vzkázal prosté „jak si kdo ustele, tak si lehne“. Všichni bychom si měli uvědomit, že my sami bychom se tady měli chovat rozumně, uvědomit si, co děláme a proč.

Děkujeme za odpovědi!

Antonín Vejvančický a RR

ČOV jako příležitost k objasnění minulosti naší obce

Boleradice mají neuvěřitelně dlouhou a bohatou historii. Vždyť je to právě naše obec, jejíž písemná zmínka je z obcí na Kloboucku vůbec nejstarší. Údolí Harasky tu bylo osídleno již v pravěku a neustále nacházíme další a další artefakty, které naši pestrou historii objasňují a obohacují. Během následujících zhruba dvou let dojde k poměrně významným výkopovým pracím napříč celým městysem a je tedy možné a velice pravděpodobné, že nám půda pod nohama opět něco odhalí. V minulosti se právě během různých stavebních činností, například při stavbě bytovek, JZD, nebo když se zaváděl plyn, podařilo najít poměrně velké množství historicky cenných předmětů. Častá byla keramika, nejrůznější misky, poháry, zásobnice a další keramické střepy staré stovky až tisíce let. Našly se také mince, zdobené kachle, amfory, svítilny, kostěné nádobí, hřivny nebo dokonce pískovcová dělostřelecká koule.

Pokud při výkopech u svých pozemků nebo jen náhodou po cestě narazíte na neobvyklé předměty, které by mohly mít historickou hodnotu – například keramiku, keramické střepy, kostěné nástroje, kovové předměty nebo jiné pozůstatky, **přineste je prosím na obecní úřad** a přidejte k nim lísteček s určením místa, kde jste je našli. I zdánlivě bezvýznamné nálezy mohou být vodítkem k dalšímu poznání naší minulosti. Pokud si nejste jisti, zda nalezený předmět může mít historickou hodnotu, raději ho přineste – odborníci posléze určí, zda je významný.

Proč vaše pomoc dává smysl?

Archeologické nálezy jsou cennými svědky minulosti, ať už se jedná o keramické střepy, kovové nástroje, kosti nebo dokonce jednoduché kamenné nástroje. Každý takový nález nám pomáhá lépe pochopit, jak lidé v Boleradicích žili, co pěstovali, jaké nástroje používali a jaké měli obchodní a kulturní vazby. Některé nálezy mohou být spojeny s dobami mnohem staršími, než by kdokoliv očekával, a mohou obohatit nejen naše znalosti o historii obce, ale i celého regionu. V neposlední řadě je to také způsob, jak chránit kulturní dědictví pro budoucí generace. Děkujeme za součinnost!

Za ÚM,
Jiří Víteček

Příklad pravěké a starověké archeologie, zdroj: Prehistorické sbírky ZČM.

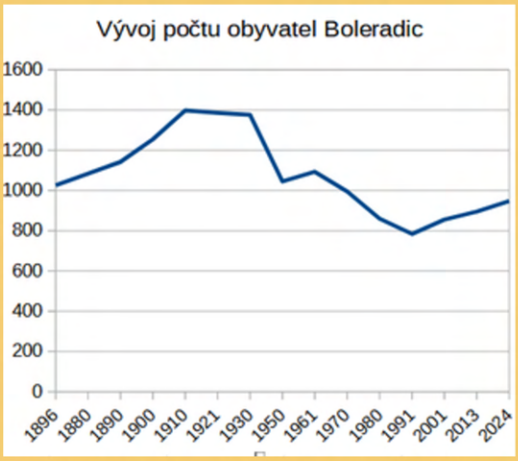

Pro graf byla využita data z Wikipedie

Z matriky

Informace o stavu obyvatel
k 29. 11. 2024

Celkem obyvatel: 947
Průměrný věk: 42

Dospělí 762 (muži 357, ženy 405)
Děti (15–18 let) 25 (chlapci 6, dívky 19)
Děti (do 15 let) 160 (chlapci 82, dívky 78)

Nejstarší obyvatelé Boleradic –
žena 99 let, muž 93 let.

Před 5 lety – 31. 12. 2019
866 obyvatel, průměrný věk 41,19

Před 10 lety – 31. 12. 2014
895 obyvatel, průměrný věk 39,15

V roce 2024 se do 29. 11. 2024
narodilo 9 dětí, zemřelo 11
obyvatel.

Úřad městyse

Vánoce jsou svátky... odpadu

Vánoční období se vyznačuje nejen pohodou a klidem, ale také rostoucí velehorou balícího papíru v rohu místnosti a ledničkou přetékající zbytky cukroví a bramborového salátu. Prosím, zkusme se tedy i v tomto období zamyslet, zda by to nešlo udělat jinak. Není tomu tak dávno co neexistovaly svozové firmy a lidé si svůj odpad likvidovali doma. Ano, někdy to znamenalo plechovky a lahvičky od léků zasypané hlínou v nějakém výkopu, jindy kůlna plná věcí, které se „ještě budou hodit". Dokážete si ale představit, že bychom to praktikovali v dnešní době? Zkuste si spočítat, kolik pytlů odpadu vyhodíte za rok – dejme tomu jedna popelnice a jeden pytel plastů za dva týdny, to je 26 popelnic a 26 pytlů ročně. To je po strop plná místnost, přetékající odpadem. A za pár let...

Co ale s tím? Bohužel žijeme v době, kdy se na vesnici odpadu zcela vyhnout nedokážeme. V Brně jsou lidé, kteří dokážou komunální odpad z domácnosti zredukovat na jednu sklenici „omniovku" týdně. Jak to dělají? Je především potřeba začít už během nákupu. Opravdu je potřeba na každý druh pečiva samostatný sáček? Nebo kupovat mrkev v plastovém obalu? Na ovoce se dají použít již nyní poměrně oblíbené znovu použitelné látkové pytlíky. Ve městech fungují bezobalové obchody, kde vám drogerii či potraviny prodají do vlastních přinesených nádob, mléko do vlastní sklenice v automatu. Trvanlivé potraviny se dají nakoupit ve velkém balení, podobě jako krmení pro zvířata a často vychází ekonomicky výhodněji než neustálé dokupování malých balení. Co dál můžeme udělat? Místo balené ochucené vody používat sirupy a na cesty opakovaně použitelné lahve. Využívat vratné obaly. Nekupovat polotovary. Svačiny si připravit doma do vlastní krabičky. Věci z domácnosti před vyhozením nabídnout dalším lidem na internetovém bazaru. Možností je spousta a i malý krok znamená velký dopad. Tipy na snížení množství domácího odpadu najdete na internetu po zadání sousloví „zero waste" do vyhledávače.

Vrátíme-li se zpět k vánočnímu odpadu, a k cestám, jak jeho množství redukovat – i zde platí: Zamyslet se už během nákupu. Vydrží ta plastová hračka déle než pár dní, nebo hned po Silvestru poletí do koše? Není lepší koupit jedno dražší autíčko, vrtačku či halenku, která vydrží několikero použití a bude obdarovanému sloužit ještě dlouhá léta, než hromadu haraburdí, které se po chvíli pokazí, sepere nebo rozbije? Jistě, mnozí chtějí dětem dopřát spoustu radosti, ale nevede to k přehlcení? Váží si potom děti takových dárků?

Přemýšlejme také nad dalším využitím věcí, které jsou normálně odpadem. Krabice od dárků mohou dětem posloužit jako stavebnina při výrobě bunkrů, hradů, garáží, domečků pro panenky. Balící papír jako materiál ke stříhání, lepení, zdobení, tvoření koláží. Babičky kdysi dárky dokázaly zabalit tak, že papír sloužil několikery Vánoce, pamatujete? Suchý vánoční stromeček možná využijí sousedé na zátop místo chemického podpalovače. Zbytky jídla zase rády zlikvidují slepice u kamarádů na dvorku. A odpad, který nakonec opravdu nezbytně vznikne, se dá téměř všechen pečlivě vytřídit, aby jeho zpracování bylo co nejefektivnější.

Odpady do budoucna budou představovat stále větší zátěž nejen pro planetu, ale i pro naši peněženku – lidstvo už produkuje tolik odpadu, že je stále obtížnější ho likvidovat a proto rostou i náklady na jeho svoz a zpracování. V mnoha městech a vesnicích domácnosti za odpad platí podle jeho váhy či objemu. Zero waste, neboli cesta „nulového odpadu" nebo lépe přeloženo "nulového plýtvání" tak přestává být záležitostí několika eko podivínů a snižování množství odpadu bude nevyhnutelnou nutností.

Redakční rada

PS: Na obrázcích níže můžete vidět, co všechno se dá najít v kontejneru na papír. Bohužel, špatně vytříděný odpad znamená také vyšší náklady na jeho likvidaci. To v konečném důsledku může samozřejmě vést ke zvyšování obecních poplatků.

Více o třídění odpadu na www.boleradice.cz → Odpady

Nové osvětlení šetří

Na podzim letošního roku proběhlo vyhodnocení úspornosti nového veřejného osvětlení. Při získávání dotace bylo podmínkou pokles spotřeb elektrické energie o 40 %.

Celkem bylo instalováno 195 nových LED svítidel, které jsou úspornější, než původní lampy. Podle energetického posudku došlo opravdu k významnému snížení spotřeby elektrické energie. Z původních 49 MWh jsme se dostali na stávajících 28 MWh. Dosažená energetická úspora na provozu VO je tedy přes 21 MWh. Těmito hodnotami se podařilo s rezervou splnit podmínky dotace a také zredukovat emise CO_2 o přibližně 18,3 tun.

Redakční rada

Věděli jste, že

Aby příroda absorbovala 18,3 tun CO_2, bylo by potřeba asi:

- 1 220 vzrostlých stromů rostoucích jeden rok nebo
- 31 vzrostlých stromů po dobu 40 let.

Roční absorpce CO_2 na strom: 15 kg (0,015 t)

Červená středa

Farnost Boleradice se letos zapojila do kampaně Červená středa.

Smyslem iniciativy je veřejně si připomenout všechny, kdo jsou ve světě pronásledováni pro své náboženské přesvědčení. Hlavním znakem je rozsvícené červené světlo, které symbolizuje krev trpících pro víru. Lidé v tento den také zapalují svíčky nebo nasvěcují významné budovy červeným světlem a organizují další doprovodné aktivity.

www.cervenastreda.cz

Tomáš Koráb

Orel jednota Boleradice

Vás srdečně zve na

VÁNOČNÍ ZPÍVÁNÍ

ve středu **25. 12. 2024** v **16.00 hodin**
před hasičskou zbrojnicí

Svíčky a „plecháčky“ (hrníčky) na vánoční svařák s sebou!!!

Podporováno Městysem Boleradice

Setkání se seniory
dne 14. listopadu 2024

Mezi pravidelné akce, které se odehrávají v čase předvánočním, patří i beseda se seniory. Letošní program zahájilo vydařené recitační, taneční a hudební vystoupení dětí ze školy a školky, za jehož přípravu moc děkujeme nejen žákům, ale také personálu naší školy a školky. Následovala poutavá přednáška paní dr. Nezhodové, ředitelky Městského muzea v Hustopečích, na téma pobytů malíře Alfonse Muchy na Hustopečsku. Vyprávění se neomezovalo jen na popis kulturního prostředí našeho kraje na přelomu 19. a 20. století, kdy k nám často mířili ti nejpřednější představitelé evropského umění a kultury. Zajímavý byl též popis tehdejších problémů v soužití českého a německého etnika u nás.

Po nezbytné informaci z dění v obci a plánovaných akcích se už všichni těšili, až si popovídají s přáteli a ochutnají drobné pohoštění a vína boleradských vinařů. Společnou besedu pak do večerních hodin krásným vystoupením doprovodila cimbálová muzika složená opět jen z boleradských hudebníků: Fany Korába, Jindry Demely, Marka Koráb a Honzy Coufala. Letošní setkání bylo hojně navštíveno a snad se všem pozvaným akce líbila. Mimo všech zmíněných vystupujících bych touto cestou chtěl poděkovat Lubošovi Majerovi za ozvučení, vinařům za darovaná vína a kolektivu pracovníků městyse za pomoc s přípravou akce.

Antonín Vejvančický, starosta

Poslední leč

Předposlední listopadová sobota začala nedočkavým hemžením postav v zeleném, které zaplavily náves. Celkem 28 střelců, 5 honců a 11 psů se shromáždilo, aby se vydali do polí, lesů a remízků v okolí městyse a zkusili své střelecké dovednosti. Celkem byly naplánovány čtyři leče v honitbě společnosti Zeči, vyráželo se z Dukejských a honci prošli přes vinohrady směrem k myslivecké chatě na Nedánově. Chata Martina Křižáka, kterému patří poděkování za její zapůjčení, je oblíbeným místem na odpočinek a občerstvení v polovině dne. Nesměla tedy chybět tradiční gulášová polévka, ke kávě a čaji přišly vhod koláčky ze Šardic. Zde také proběhla kontrola ze strany policie ČR, která neshledala provinění ani v konzumaci alkoholu ani ve stavu zbraní. Dál se pokračovalo přes Šejby a Psinky. Všichni účastníci honu na drobnou zvěř se chovali příkladně a umožnili tak jeho bezpečný průběh. V parku před radnicí pak myslivci vzdali hold nejen ulovené zvěři, ale i přírodě a mysliveckému právu. Ohně plápolaly okolo výřadu se sedmi zajíci a osmi bažanty. Tento ne příliš bohatý výřad svědčí o úbytku drobné zvěře v naší krajině a dává podnět k zamyšlení o jejím současném a budoucím stavu.

Po skončení výřadu se společnost přesunula ke slavnostní tabuli, tzv. poslední leči. V Kavárně u Palánů se servírovala bažantí polévka, daňčí svíčková a pečínka z divočáka. Za přichystání zvěřiny patří dík Jiřímu Studýnkovi (mysliveckému hospodáři Boleradické honitby), a stejně tak kulinářským zdatnostem Milana Koubka z Velkých Pavlovic a jeho catering službám, který veškeré pokrmy připravil a dovedl k dokonalosti. Tombola byla i přes slabší výřad bohatá a to především díky darům společnosti Zeči s.r.o. Vyhrát tak bylo možné v první ceně danělu, ve druhé sele prasete divokého, ve třetí ceně srnu a dále například bažanty, zajíce, kachnu divokou, muflonku a dokonce i nutrii. K zábavě přispěla svým nenahraditelným umem i kapela Paluša Band Lukáše Bílka.

Na závěr dodejme, že poslední lečí myslivecká sezona nekončí a v přípravě jsou i další hony, například 28. 12. u příležitosti narozenin ing. Veselého. Lovu zdar!

Zpracováno na základě informací vedoucího honu Mgr. Davida Stehlíka.

Redakční rada

Vítání občánků

dne 3. listopadu 2024

Jako každý rok, tak ani letos jsme nezapomněli uvítat do života naše nejmladší obyvatele. Na dvě etapy jsme u nás na úřadě jednoho nedělního dopoledne s radostí přijali hned 10 nových dětí, a považte, že to v tomto roce nejsou ještě všichni! Pokud tedy ve zprávách občas čtu různé znepokojující zvěsti o klesajícím počtu narozených dětí, pak musím říct, že alespoň pro Boleradice tyto trendy tak úplně neplatí. Počet nových malinkých členů našeho společenství se drží na stabilní úrovni a dlouhodobě neklesá. Děti nám přibývají a to je pro naši budoucnost jen dobře.

Milou atmosféru setkání pomohly svým vystoupením vytvořit hlavně větší kamarádi z naší školy a školky, hudební doprovod pak obstaraly Anička Vítečková a Bětka Stehlíková. Všem moc děkujeme.

Antonín Vejvančický, starosta

Ohlédnutí za Martinskými hody

Dne 9. listopadu 2024 se v naší obci uskutečnily tradiční Martinské hody. Celý večer nám k tanci, poslechu a dobré náladě hrála DH Zlaťulka. Nechyběl ani oblíbený fotokoutek, který byl jako obvykle hojně využíván.

Děkujeme všem, kteří pomáhali s organizaci akce a těm, kteří přišli a podpořili nás svou účastí.

Stárci a chasa

Trio 43 u Palánů

Druhý letošní koncert pořádaný hudebním klubem Freeda byl naladěný na tropickou tóninu. K občerstvení hostů se podávaly míchané ovocné koktejly a také čerstvé exotické ovoce typické pro Brazílii, která se stala inspirací pro hudbu kapely Trio 43. Toto neobvyklé trio o čtyřech osobách se postaralo o povedený večírek plný krásného zpěvu, libozvučných melodií ale i nesmírně příjemného povídání během přestávek.

Další koncert, tentokrát ve svižnějším tempu bude odehrán **18. 1. 2024** opět v sále u Palánů. Zahraje si tam SKA kapela z Hranic na Moravě – **Gentlemen's club**. Vstupenky jsou už v prodeji, tak si nezapomeňte termín vyznačit ve svých diářích! Těšíme se na Vás.

Martina Novotňáková

Zpráva z přednášky

Spolek Muzea VedneVnoci uspořádal zajímavou akci – přednášku. Vedl ji PhDr. Milan Salaš, DrSc. zástupce vedoucího archeologického ústavu Moravského Zemského Muzea v Brně.

Přednáška se týkala jeho několik desítek let trvajících výzkumů na lokalitě Cezavy u Blučiny. Blučina je vzdušnou čarou od Boleradic vážně kousek a vypadá to, že Cezavy měly ve své době vliv na široké okolí, nejen po Boleradice, ale i dál. Zjištění archeologů jsou velmi zajímavá. Jedná se o místo, které bylo svatyní ne s lokální, ale s krajovou a možná i s více rozšířenou významností. Objevy, které pan Milan Salaš prezentoval, byly místy až nečekané a obestřené záhadami. Nálezy na kostrách naznačovaly tajemné magické rituály, nalezené předměty zase poukazovaly na význam místa jako účastníka mezinárodního obchodu. Rád bych o přednášce napsal něco víc, ale mám obavy, abych se do toho nezapletl a nepustil se do spekulací (archeologie je vždy trochu spekulací...). Na závěr Milan prezentoval zajímavý nález z Morkůvek. Byl to unikátní kadlub, neboli forma na hroty oštěpů z mladší doby bronzové.

Tedy mi nezbývá než doporučit zakoupení publikace o tomto výzkumu v obchodě Moravského Zemského Muzea v Brně na Zelném rynku, a nebo si nenechat ujít další přednášku, která bude beztak taky zajímavá. Přikládám alespoň pár fotek.

Radim Koráb

Den válečných veteránů

V pondělí 11. listopadu se uskutečnil tradiční Den válečných veteránů, který si připomínáme v Boleradicích od roku 2011 (ve světě – v anglicky mluvících zemích od roku 1919), v ČR po roce 2000.

V tento den skončila 1. sv. válka, tedy 106. výročí. U pomníku obětem 1. sv. války jsme vzdali čest a hold našim boleradickým mužům, kteří padli v této Velké válce, dále všem vojákům, kteří prošli bitevními poli a civilnímu obyvatelstvu, které velmi trpělo i přeživším účastníkům, bez ohledu na válčící strany. Tento den upozorňuje i na život současných válečných veteránů i na to, že bychom neměli zapomínat na ty, kteří nasazují své životy i dnes za uchování míru.

Po pietním aktu následoval komentovaný dokument o 28. říjnu

1918 a vzniku republiky na Moravě. Dozvěděli jsme se, že to nebylo vůbec jednoduché, především ve vztahu s myšlením a nebezpečným chováním německých obyvatel v Hustopečích, Mikulově, Znojmě, Brně a dalších moravských městech.

Pan Lukáš Lexa, člen Klubu vojenské historie Slovácko Hodonín, about PhDr., který velel čestné stráži napsal:

„Děkujeme za každoroční pozvání a jako vždy za velmi milou atmosféru. Jsme rádi, že jsme se mohli připomínky opět zúčastnit. Děkujeme občanům i žákům za podporu válečných veteránů. Peníze za Vlčí máky byly předány do kasičky Vojenského fondu solidarity pro válečné veterány v Brně. Boleradice přispěly částkou přes 2.000,- Kč, což je moc krásné a vojáci posílají velké poděkování.“

Mgr. Pavel Kabela

Výstava v knihovně

Na první adventní víkend si pro Vás knihovna ve spolupráci s paní Martou Korábovou připravila výstavu, která nás naladila na vánoční čas a zimu. Vystaveny byly obrázky známých i méně známých českých výtvarníků, kteří toto období ztvárnili svýma očima a připomněli nám, jak možná kdysi vypadalo. V posledních letech se u nás se sněhem už moc nesetkáme, a tak nám pohlednice těchto umělců připomněly romantickou zasněženou krajinu, dětskou radost ze zimních radovánek a samozřejmě Vánoce.

Své místo zde měly i papírové betlémy, vytvořené Josefem Ladou, Vojtěchem Kubaštou, Marií Fischerovou-Kvěchovou i regionálními umělci. A vánoční výzdoba už jen dokončila sváteční atmosféru.

Výstavu nám zpestřily i obrázky a výtvarná dílka dětí z boleradické školy. Všechny práce se moc líbily a dětem i jejich paní učitelkám moc děkujeme, že je pro nás vytvořily. Budou v knihovně vystaveny až do konce ledna.

Všem, kteří výstavu navštívili, děkujeme za návštěvu, přejeme krásné, klidné a ve zdraví prožité Vánoce a těšíme se na další setkávání v knihovně.

Dana Veselá a Marta Korábová

Obnova kříže rodiny Soukopovy (Šírovy)

Původní kříž stál v trati Šéby od začátku 20. století. Záměr vzniku kříže neznáme, jelikož pamětníci již nežijí. V 70. letech vznikaly v katastru Boleradic terasy, a proto byl kříž odstraněn. Jeho pozůstatky se však nalezly. Dřevo z kříže leží na horní terase, přesně nad novým křížem a původní plechový Kristus byl nalezen při opravě hospodářských budov na boleradické faře v roce 2022.

Realizace obnovy byla započata v roce 2023. Protože původní kříž již nebylo možné opravit, rozhodli jsme se vyrobit přesnou repliku celého kříže, tedy dřevěné části i plechového Krista.

Na obnově se podíleli, kromě potomků rodiny Soukopovy, pan Miroslav Vašíček, pan Pavel Sedláček, pan Vladimír Soukop a pan Radek Horák.

Samotný kříž byl znovu postaven 11. 10. 2024 a v neděli 1. 12. 2024 ho požehnal P. Vít Fatěna.

Manželé Vítečkovi

Upozornění

Upozorňuji, že **knihovna** bude v období vánočních svátků **od 23. 12. do 3. 1. uzavřena**. Na první čtenáře v novém roce se těším v pondělí 6. 1. 2025.

Dana Veselá

Dobrá věc se podařila

V sobotu 23. listopadu proběhl dvacátý čtvrtý společenský večer s dobročinnou aukcí v sokolovně v Kloboukách u Brna, který již tradičně pořádala Diakonie ČCE – středisko BETLÉM. Jestli se myšlenky, činy a výrobky pracovníků i klientů betlémských center během roku soustředí k nějakému cíli, tak je to právě k dobročinné aukci.

V loňském roce výtěžek putoval na vybavení nově otevřeného sociálně terapeutického centra Radost v Hustopečích. Kde jsou nejvíce třeba finance letos? Částečná rekonstrukce Domova Narnie v Morkůvkách už začala a díky dobročinné aukci snad bude i pokračovat.

Seznam exponátů čítal 54 položek. Vybírat dražitelé mohli z keramických, dřevěných, pletených či malovaných výrobků a obrazů. Nechyběly ani dobroty, jako dort, kolekce makronek, uzená vepřová kýta nebo krásná perníková kometa, která provoněla celý sál. Milovníci vín a alkoholických nápojů si také přišli na své a kdo má raději jízdu s čistou hlavou a na 4 kolech, mohl si vydražit sud pohonných hmot nebo zapůjčení nového SUV na celý týden. Není tedy divu, že se v aukci vybralo krásných 301.300,- Kč. Kdo si ne-troufl na přátelský souboj o nejlepší exponát přímo na aukci, mohl navštívit obchůdek s výrobky, kterému pořadatelé vyhradili jedno prostorné zákoutí kloboucké sokolo-vny. Ať už otevřeným srdcím a dobré náladě přispěl melodický koncert plný známých melodií v podání zpěvačky a moderátorky Hanky Pregrtové v doprovodu skladatele a zpěváka Vojtěcha Svatoše, nebo energické licitování matadora aukce, Miroslava Strouhala, jedno je jisté, dvacátý čtvrtý ročník společenského

večera s dobročinnou aukcí se opět velice vydařil. Poděkování patří partnerům i dárcům, kteří Diakonii BETLÉM pomáhají a podporují celoročně.

Hana Pregrtová

Poděkování

V září t. r. dokončil restaurátor pan Pavúček odbornou opravu tzv. Střeštíkova kříže, který se nachází poblíž obnovené a osázené polní cesty z ulice Pastýřské. Chci tímto poděkovat vedení městyse za pochopení a podporu, které mi velmi pomohly s realizací opravy uvedeného objektu. Velmi si vážím také nabídky členů spolku Letorost na pomoc při budoucí úpravě okolí této památky.

Jan Koráb

Tříkrálová sbírka bude v Boleradicích v neděli 5. ledna 2025.

I závěr života může být plný radosti a zážitků

GIRASOLE
Plné louky dní

Blížící se adventní čas v mnohých z nás vyvolává ty nejkrásnější vzpomínky, které jsou vždy propleteny tématem rodinné pohody, tepla, bezpečí a pohodlí domova, ale také mnohdy zážitků s našimi nejbližšími. Je to také období, kdy se většina z nás snaží šířit radost, potěšit gestem soucitu, pomoci těm, kteří to potřebují, splnit někomu přání...

Pro ty, které osud připravil o zdraví a jejichž největším přáním je dožít doma po boku svých blízkých, jsou určeny služby Domácího hospice. Dopřát plnohodnotnou, komplexní a individuálně nastavenou zdravotní péči lidem v poslední fázi nemoci přímo v domácnosti rodiny je posláním Domácích hospiců, které tak svojí odbornou službou pomáhají jak pacientovi samotnému, tak i jeho rodině, jejíž každodenní život je pečováním velmi ovlivněn.

Hospicové služby představují víc než jen lékařskou pomoc, je to komplexní péče o člověka, jeho zdraví, ale také jeho důstojnost s respektem k jeho posledním přáním.

Tento princip stojí i za vznikem projektu 1.PALIATIVNÍ SANITKA, sanitka která (nejen) plní poslední přání.

S paliativní sanitkou nejde jen o transport z místa na místo, ale o umožnění pacientům naposledy prožít to, co je jim hluboce blízké a naplnit dny, které zbývají, radostí a hezkými zážitky. Inspirací nám byla mladá slečna Petra, jejíž život zasáhla nemoc, která se již nedala vyléčit a byla v péči našeho hospice. Petra si moc přála ještě naposledy vidět moře, ideálně se svým tatínkem a my se rozhodli, že se pokusíme její poslední přání splnit i přes velmi vážný zdravotní stav a rizika - sehnali jsme sanitku a potřebné zdravotní vybavení pro transport s veškerou péčí na dosah, ale vydat se na cestu jsme již s Petrou nestihli. Přesto se organizace a snaha přání splnit pro rodinu i samotnou Petru stalo zdrojem naděje a pocitu, že lze zažít radost a naplnění i v těžkých chvílích. Tato zkušenost se pro tým Girasole stala inspirací – rozhodli jsme se, že chceme dát možnost splněného přání všem našim budoucím hospicovým pacientům. Víme totiž, že paliativní péče není jen o zdravotní a sociální péči, ale hlavně o společném čase, který pacientovi a rodině zbývá a který lze využít tak, aby přinesl radost i smysl.

Snaha splnit přání sama o sobě nestačí

Speciálně vybavenou sanitkou splníme jakákoli přání, pokud je to v našich možnostech. Přeprava osob v terminálním stadiu není jednoduchá organizačně, ale ani finančně. Každý převoz je tak organizován do nejmenších detailů a přizpůsoben individuálním potřebám pacienta i jeho rodiny, která jej při cestě může doprovázet. Při plnění přání začíná nejen souboj s časem, ale také s mnoha zdánlivě zanedbatelnými překážkami - přesun z lůžka, dobře naplánovaná medikace a lékařská péče během převozu, plynulost cesty, příprava na rizika i plán B, náročnost cesty pro pacienta - to vše hraje roli.

Skromná přání mají tu největší hodnotu

Zajet do lesa nebo na bohoslužbu, vidět západ slunce na vlastní zahrádce, zajít do divadla, rozloučit se se vzdálenou rodinou, vrátit se do rodné země nebo na místa ze vzpomínek a z mládí, dát si pivo, vzít manželku naposledy na rande...

Přání, který se mohou jiným jevit všedně, mají pro umírající hluboký emocionální význam. Jejich splnění přináší pacientům nejen radost, ale také pocit naplnění a uzavření životního příběhu i klidu. Přítomnost v okamžiku, který je pro pacienta tak významný, může být (a mnohdy opravdu je) velmi léčivým a smiřujícím okamžikem i pro rodinu a blízké, jejichž životy jsou nemocí a blížící se ztrátou milované osoby nenávratně ovlivňovány.

Chcete pomoci splnit někomu jeho přání i Vy? Staňte se dárci do projektu 1. Paliativní sanitky spolu s Girasole. Děkujeme!

Skutečná splněná přání, příběhy našich pacientů a více informací na WWW.GIRASOLE.CZ

Tento článek pro Vás připravil spolek Girasole, z.s. za podpory Jihomoravského kraje v rámci osvěty o dostupnosti zdravotně-sociální péče v JmK

jihomoravský kraj

Kdo chce slopat, mosí kopat!

V minulých číslech našeho zpravodaje jste měli možnost poznat více naše místní profesionální vinaře, kteří nám představili své zkušenosti, zajímavosti z vinařského řemesla i to, co stojí za úspěchem jejich vín. Na závěr našeho vinařského seriálu jsme se rozhodli podívat na vinařství z jiné perspektivy – očima mladých nadšenců, kteří se vínu věnují spíše pro radost než pro byznys. Menší a hobby vinaři k Boleradicím neodmyslitelně patří, obhospodařují podstatnou část tratí a pomáhají udržet i rozvíjet naše historické kulturní tradice.

Dnes vám proto přinášíme rozhovor se dvěma mladými milovníky vína, kteří mají k vínu blízko, každý však trochu jinak. Martin Soukop a jeho rodina již řadu let vyrábí vlastní vína a i přes dnešní hektickou dobu nedá na tento koníček dopustit. Martin Stehlík na druhou stranu své víno zatím nevyrábí, ale pracuje pro velké vinařství a nedávno vysadil vlastní vinohrad, který se stane základem jeho vinařské cesty.

Začneme u Martina Soukopa. Martine, tvoje rodina se vinařství věnuje již řadu let, co konkrétně tebe k vinařství nejvíc přitáhlo? Byla to rodinná povinnost, láska k práci s přírodou, nebo tvůj vlastní zájem o víno?

Jirko, jsou to všechny tři důvody, které jsi popsal. Jako malý kluk jsem chodil do vinohradu z povinnosti s rodiči vyloženě pracovat. Jako dítě jsem chtěl jezdit na kole nebo hrát na počítači hry. Namísto toho jsem musel čistit kmínky, kopat, vylamovat zálistky, apod.

Následně jsem v 15 letech objevil kroj a hody. No a ty mi daly lásku k vínu, tanci, holkám, zpěvu a ještě jednou k vínu – k červenému. Za mě je víno neodmyslitelná součást našich tradic a zvyků. Jak říká staré pořekadlo „Kdo chce slopat, mosí kopat“. Takže se z povinnosti stal postupně koníček a možnost pochlubit se vlastním vínem, třeba na přespolních hodech.

Dnes beru práci ve vinohradu hlavně jako mentální detox v přírodě na čerstvém vzduchu. Místo, kde se člověk vrací zpět ke kořenům. Místo, kde se s rodinou při dlouhé ruční práci zavzpomíná a vykládají se příběhy a historky.

Líbí se mi, že mohu vidět, jak se postupně během roku ten vinohrad mění – od holých kmínků na jaře až po pestrobarevně zbarvené listy na podzim. Líbí se mi, že je za člověkem vidět ta práce. A když člověk vinohradu dá, to co potřebuje, tak ho na podzim odmění super hrozny. Teda alespoň většinou, pokud si příroda neusmyslí jinak. To máš sucho, mokro, špačky, kroupy…

Každopádně doporučuji výhled ze Psinků z prostřední cesty mezi vinohrady na Boleradice a protější Paseky. To se neomrzí v žádné roční době.

Co si myslíš, že je hlavním důvodem, proč se vinařství ve volném čase věnuje málo mladých lidí? Doporučil bys vinaření jako koníček?

U téhle otázky začnu od konce. Za mě určitě doporučuji. Ale záleží jak se do tohoto „koníčku“ chceš hluboko ponořit.

Být vinař ve smyslu degustovat a pít víno je zábava. Objevovat různé chutě, vůně a barvy. Můžeš sbírat sedmičky a dělat si vlastní archiv. Povídat si o víně v dobré společnosti nebo ho zkoušet párovat s kvalitním jídlem je čirá radost.

Být vinař ve smyslu vyrábět víno je ještě pořád zábava ale už i práce. Ve sklepě můžeš pozorovat jak to „buble“ při kvašení, koštovat burčák, pozorovat jak se to víno čistí, „honit sirku“, degustovat, stáčet, plnit sedmičky, aj. Práce ve sklepě už je třešinka na dortu za tou prací ve vinohradě.

Být vinař a potažmo vinohradník už je kůň a pořádný. Práce ve vinohradě je od jara do podzimu. Vinohrad na tebe nepočká až se ti bude chtít, jsi mu podřízený – když prošvihneš postřik, tak na podzim v bečce nic nebude.

Já měl to štěstí, že mě rodina k tomuto koníčku vedla. U mladých lidí pak může být spousta překážek, proč se vinaření nevěnují. Potřebuješ zázemí, vybavení, vinohrad, chuť, nadšení. A hlavně spoustu času, který jsou schopni obětovat. Navíc ten výsledek může být nejistý ať už ve vinohradu nebo ve sklepě. Proto se možná čím dál tím méně mladých chce věnovat vinaření.

Neuvažoval jsi, že bys vstoupil do místního vinařského spolku a trochu omladil krev? Nebo tě něco odrazuje?

Klasické klišé dnešní doby – nemám na to čas. Momentálně se snažím věnovat, co nejvíce volného času mé rodinně, manželce a naší dvouleté dceři. Za měsíc očekáváme další přírůstek. Takže mě čeká dvojnásob příjemných starostí.

Možná v budoucnu, až děti odrostou, tak se k vinařskému spolku přidám.

Co podle tebe nejvíc odlišuje domácí výrobu vína od té na profesionální úrovni? A může mít malovinař v něčem výhodu?

Troufám si tvrdit, že i v domácích podmínkách můžeš dělat víno na profesionální úrovni. Nás konkrétně odlišuje to, že děláme víno „po staru“. Pořád používáme převážně klasické dřevěné bečky a skleněné demižony. Nemáme řízené kvašení, pořád spoléháme na spontánní kvašení nebo na okopávání vinohradu motykou.

Jasně, naše víno nevoní tak, že tě práskne přes nos a v puse ti nevybuchne množství chutí. Naše víno je jiné než od komerčních vinařů, kteří se hlavně musí řídit tím, co chtějí zákazníci.

Ale víno děláme poctivé, z hroznů, které sami vypěstujeme, a hlavně tak, aby nám doma chutnalo.

Jaké odrůdy vinné révy pěstujete a proč právě tyto? Rozšířil bys rád vaše vinohrady? Láká tě nějaká konkrétní odrůda?

Pěstujeme Zweigeltrebe, Frankovku, Ryzlink Vlašský, Sauvignon, Veltlínské zelené a Müller Thurgau. Proč zrovna tyto odrůdy? To je spíš otázka na mého taťky, který před čtyřiceti lety vinohrad vysazoval.

Momentálně obděláváme o polovinu méně vinohradů než dříve, ale na solidní koníček to stačí.

Mně osobně chybí odrůda Modrý Portugal, kterou jsme měli ve vinohradu v Horních Bojanovicích. Právě s „portugalem“ taťka získal na Velikonočním koštu v Boleradicích šampiona červených vín.

Máš do budoucna nějaké sny nebo cíle spojené s vinařstvím?

Určitě si tento krásný koníček udržet. Moravští malovinaři jsou malý, ale světový unikát. Doufám, že lásku k vínu naučím i mé děti, podobně jak mě ji učil můj taťka a děda. S vínem mám spojených spoustu nezapomenutelných zážitků a historek. A spousta z nich začíná: „To tenkrát když jsme šli k nám do sklepa...“.

Jak se snáší vinařství a vinohradničení s rodinou a malými dětmi? A kolik výmluv už jsi musel vymyslet pro manželku,

když „degustace“ trvala podezřele dlouho?

Mám neuvěřitelnou a tolerantní manželku. Dopředu samozřejmě oznámím, že se bude degustovat a zřejmě i zpívat až do ranních hodin. No a když se to trochu přepískne, tak mi má žena nachystá nějaké vyprošťováky a nechá mě pořádně vyspat. Už ví, že když by to neudělala, tak po mně celý den stejně nic nebude. Ale takhle budu „použitelnej“ aspoň od oběda. Samozřejmě se to nesmí stávat často a nesmí se to zneužívat.

Jirko, a tímto bych chtěl vzkázat všem dámám, ženám a přítelkyním vinařů a ostatních příležitostných degustátorů: „Buďte jako má žena Maruška, netrapte své protějšky po bujaré noci. Dejte si raději skleničku vína na uklidněnou, protože nejlepší lék je víno.”

Díky Martine za tvůj čas a přeji ti, ať vám hrozny dozrávají do té nejlepší kvality a ať pro tento krásný koníček nadchneš i další generaci!

Jak jsme již zmínili výše, druhým respondentem je Martin Stehlík. Martine, pokud se nepletu, máš vystudovanou vinařskou školu. Co tě přivedlo k vinařství? Byla to rodinná tradice, nebo tvůj vlastní zájem o víno?

K vinařství jsem se dostal díky rodinné tradici. Moje mamka pochází z vinařské rodiny ze Strachotína, a tak jsem už od útlého

věku chodil s dědou do sklepa i vinohradu a prohluboval si tak můj zájem o víno. Velkou roli měla i babička z Boleradic, která pro mě byla velkou podporou a učila mě, abych k přírodě a hospodaření na poli přistupoval vždy s úctou. Když potom přišlo na výběr školy, vinařka ve Valticích byla jasná volba. Po škole už bylo vinaření nejen mým koníčkem, ale i zaměstnáním.

Ve vinařském spolku jsi tuším úplně nejmladší. Nemáš strach, že se tento koníček stává výsadou starší generace? Proč to podle tebe mladší lidi netáhne?

Ano, ve spolku jsem nejmladším členem. Byl jsem moc rád, že mě kluci oslovili a přijali. Jen mě mrzí, že na spolek nemám tolik času, jak bych si přál, ale snad se to v budoucnu změní.

Vinaření je krásný koníček, ale těžká práce, která zabere hodně času i peněz a práce ve volném čase jen tak někoho neláká. V tuhle chvíli je volnočasové vinaření i u mě na druhé koleji. Snažím se vybudovat zázemí, ať už to je domov, tak i místo, kde se budu moci vinaření věnovat naplno.

Stejně to má podle mě i mnoho mladých lidí, které by tento koníček lákal, ale nemají na něj patřičné vybavení, zázemí a dostatek času, proto se k němu dostanou, až v pozdějším věku.

Můžeme prozradit, že nejsi pouze hobby vinař, ale v tomto oboru i pracuješ. Když porovnáš svůj přístup k pěstování révy a výrobě vína, v čem vidíš největší rozdíl v porovnání s většími vinaři a vinařstvími? V čem dnes může malovinař konkurovat a nebo být dokonce lepší?

Měl jsem příležitost pracovat jak v malém rodinném vinařství, tak ve větší vinařské firmě. Rozdíly jsou už při samotném pěstování révy. Velká vinařství mají rozsáhlé vinice, kde je využita moderní technologie. Půda, hnojení a zavlažování bývají pečlivě kontrolovány, ale kvůli velkému rozsahu je těžké věnovat každé jednotlivé rostlině stejnou péči. Naopak malovinaři mají při menší ploše vinic možnost věnovat každému keři více pozornosti a péče, což může vést k vyšší kvalitě hroznů a k výjimečnému vínu. Při velkovýrobě vína musí každá šarže vína odpovídat určitým standardům kvality a chuti, což je zajištěno pomocí standardizovaných postupů a technologií. Výroba je mechanizovaná a automatizovaná, což umožňuje rychlou výrobu za nižší cenu, ale někdy může vést k tomu, že výsledný produkt postrádá určitou osobitost. Naopak malovinař má prostor pro větší kreativitu, může více experimentovat s různými technologiemi a přírodními metodami výroby, což umožňuje vytvořit unikátní vína, která mají osobitý rukopis a odlišují se od běžné produkce na trhu. Mnozí spotřebitelé dnes vyhledávají vína s osobním příběhem a jedinečnými vlastnostmi, což je pro malovinaře obrovská příležitost.

Poměrně nedávno jsi vysadil nový vinohrad v Randli, proč sis vybral tuto lokalitu a můžeš nám trochu přiblížit, proč, jak a jak dlouho jsi půdu pro vinohrad připravoval? Jaké odrůdy tam pěstuješ?

Dlouho jsem vybíral ve které viniční trati v Boleradicích vinohrad vysadit. Přemýšlel jsem nad různými lokalitami, až se mi v roce 2018 naskytla možnost směny pozemku za pozemek v Randli, kde se mi líbila

poloha vinice. Následně jsem přikoupil ještě několika okolních parcel. V roce 2019 jsem starou vinici vyklučil, odstranil náletové dřeviny, pozemek zoral a srovnal. Následující rok přišlo na řadu zelené hnojení a orba. Na podzim jsem půdu opět hnojil tentokrát rozmetáním 65 tun kravského hnoje a proběhla rigolace (hluboká orba). Na jaře 2021 se pozemek srovnal rotačními branami a konečně, po třech letech, přišla na řadu výsadba odrůd Tramín červený, Ryzlink rýnský a Ryzlink vlašský.

Co ti ve vinohradu nebo sklepě dělá největší radost a co je pro tebe naopak nejtěžší? Máš do budoucna nějaké sny nebo cíle spojené s vinařstvím?

Mám radost když vidím že těch pět let práce je konečně vidět, ale nyní je mým cílem hlavně vinohrad kompletně dokončit. Dobudovat oplocení celého pozemku a zabránit tak okusu od zvěře. Samozřejmě dodělat sklep a vybudovat prostor pro výrobu a zpracování vína a konečně si na vinaření udělat více času .

I tobě Martine moc děkuji za rozhovor a čas, který jsi nám věnoval. Ať ti vinohrad krásně roste, je plný zdravých hroznů a ať se ti povede dokončit sklep přesně podle tvých snů!

Redakční rada

Pozvání na besedu

Číslo : 1/95
Ročník
POLEHRAD
Zpravodaj boleradských občanů
Vážení spoluobčané,
K VYDÁNÍ PRVNÍHO ČÍSLA ZPRAVODAJE

První strana Polehradu z ledna 1995

Pokud čtete toto číslo Polehradu, tak věřte, že to bude v lednu právě 30 let, co vyšlo úplně první číslo obecního časopisu pod tímto názvem. V Boleradicích se vydávala nejrůznější periodika, ale jen Polehrad má za sebou tak dlouhou dobu, kdy nepřetržitě vycházel.

Postupně se během let na vydávání časopisu podílelo snad už několik desítek lidí, kteří věnovali tisíce hodin svého času, aby jste mohli být informováni o dění v obci. Skladba časopisu se prakticky od počátků jeho vydávání nezměnila: jsou zde zprávy z radnice a zastupitelstva, informace ze školy, spolky pravidelně nabádají čtenáře k účasti na svých akcích, případně rekapitulují již akce proběhlé, své místo mají články o historii a v neposlední řadě jsou zde i rozhovory se zajímavými lidmi.

Připomenout si tuto událost můžete i účastí na besedě, kterou plánujeme ve spolupráci s knihovnou na neděli 26. ledna odpoledne v 15 hodin. K vidění bude dnes už historické první číslo, prezentace jednotlivých etap vývoje časopisu až do dnešních dní a také ukázky dalších obecních a spolkových časopisů vydávaných v Boleradicích.

Neváhejte přijít a pobesedovat či zavzpomínat.

Na setkání se těší

Jiří Janda

Hole ve vinici

Vinařství Marek Koráb děkuje a zve na první akci roku 2025

Dovolte mi vyjádřit svou vděčnost všem zákazníkům, přátelům a příznivcům za jejich podporu a spolupráci během končícího roku 2024 a s velkou radostí vám i všem ostatním popřát vše nejlepší do nového roku!

S potěšením vás také předběžně zveme na naši první akci v roce 2025 – víkend plný spojení Nordic Walking a vína, který se uskuteční od 16. do 18. května. Můžete se těšit na trasy a vycházky se zkušenými certifikovanými instruktory, kteří vás provedou naší krajinou. Připravena je také beseda na téma Nordic Walking, kde se dozvíte více o příznivém vlivu tohoto pohybu na lidské zdraví. Celý víkend zakončí společenský večer, který poskytne příležitost k navázání nových přátelství a sdílení zážitků.

Na tuto událost jste srdečně zváni! Podrobnosti o akci a možnosti přihlášení najdete na našem Facebookovém profilu nebo nás můžete kontaktovat telefonicky na čísle 775 629 842. Těšíme se na další setkání s vámi v roce 2025!

Marek Koráb

Nezmeškejte nic důležitého!

Víte o tom, že si už rok můžete nechat posílat hlášení na e-mail? Pokud máte o tuto službu zájem, stačí se registrovat na webových stránkách Boleradic v sekci Aktuality – Odběr novinek.

Samozřejmě se můžete také přihlásit o odběr Polehradu, pokud Vám ještě nechodí. Elektronickou i tištěnou verzi objednávejte mailem na polehrad@boleradice.cz nebo osobně na úřadu městyse.

Redakční rada

Střecha kostela jako nová

Během měsíce srpna a září probíhala druhá etapa opravy krovu a střešního pláště kostela sv. Jana Křtitele. Práce byly zahájeny na lodi, kde navázaly na dílo z roku 2023. Postup prací byl obdobný jako v minulém roce. Prvním krokem bylo rozkrytí střešního pláště a provedení zevrubného průzkumu řešené části krovu a navazujícího zdiva. Na základě zjištěných skutečností byl upřesněn rozsah výměny a opravy krovové konstrukce. Po podepření podstřešní římsy bylo provedeno odbourání obezdívky zcela shnilé pozednice, její výměna, osazení krátčat a zajištění podstřešní římsy pomocí železobetonových desek. V horní části krovu byly částečně poškozené prvky opravovány protézami, nevyhovující prvky nahrazeny kopiemi – prvky v dobrém stavu zůstaly zachovány. Na opravený krov se položily nové latě a krytina a proběhla instalace opravených měděných klempířských prvků. K opravě krovu se užilo jehličnatého hoblovaného řeziva, které je ošetřeno preventivním nátěrem proti dřevokazným činitelům.

V rámci letošní etapy byla opravena zbývající část střechy lodi a střecha presbytáře. Do příštího roku tak zbývá opravit střechu sakristie, která není rozsahem ani mírou poškození náročná jako střechy lodi a presbytáře.

V roce 2024 opravu krovu a střešního pláště kostela sv. Jana Křtitele finančně podpořil městys Boleradice, Ministerstvo kultury, Jihomoravský kraj, spolky a firmy z Boleradic a další dárci z obce i okolí. Za podporu obnovy všem institucím i dárcům ze srdce děkujeme.

Mgr. Stanislav Strbík

Ach ty Vánoce!

Tak, a je to tady – zase ty Vánoce! Supermarkety naplnily své prostory koledami v předstihu už v listopadu a dokázaly tak spolehlivě vymazat kouzlo těch krásných, vesměs lidových melodií tak, že alespoň rok je už nebudeme chtít slyšet. A národ, zpovykaný reklamou a bičovaný neúprosnými termíny (black friday, bronzová, stříbrná a zlatá neděle), vzal jako každoročně útokem obchody všech velikostí a kategorií a s nadšením je vyplenil! Aby zanedlouho se stejným nadšením vrchovatě naplnil popelnice a kontejnery odpadem – z velké části potravinami, které nestačil zkonzumovat. Zácpy u obchodních center, tlačenice u pokladen, nevrlí zákazníci i prodavači, rachot nákupních vozíků a do toho ještě ty zmíněné koledy! A navíc nervozita, spojená s oznámením cestovních kanceláří, že je nejvyšší čas si zajistit dovolenou, protože i přes vyšší ceny opět přibylo vyprodaných, zejména exotických pobytů a číslo stále roste! A to aby člověk už myslel na prázdniny a taky na zajištění zimní dovolené – nejlépe samozřejmě v Alpách. Jo, a taky je třeba najít si čas na nějakou tu demonstraci proti drahotě a ožebračování občanů. Kdepak kůry andělské, Gloria, klid a pokoj lidem dobré vůle – s tím na nás nechoďte. K Vánocům přece patří stres, nervozita, podrážděnost...!

Zdá se tedy, že jedinými bytostmi, které si dokážou v klidu užít kouzelnou vánoční atmosféru, jsou osel a vůl v tom idylickém betlémském chlévě!

Tak tedy – šťastné a veselé!

Jan Koráb

Do Prusinovic je cesta...

V minulém čísle jste se mohli dočíst o cestě na hrad Lukov. Kousek od stejnojmenné obce, nedaleko města Holešov, leží nevelká obec Prusinovice. Pokud vám název něco říká, tak to jste na tom se znalostmi historie docela dobře. Podle názvu tohoto místa je totiž odvozeno jméno starého moravského rodu Prusinovských z Víckova. Právě z tohoto rodu pocházel i poslední mužský člen, s kterým vymřeli Prusinovští po meči, Jan Adam z Víckova, majitel Čejkovického panství, pod které spadaly i Boleradice na počátku sedmnáctého století.

Prusinovští z Víckova jsou starou moravskou vladyckou rodinou, která pocházela z Tišnovska, kde založila hrad Vícek. První ověřená zpráva o rodu pochází z počátku 14. stol. Bohuslav z Víckova zastával od r. 1353 úřad zemského soudce na Moravě. V druhé pol. 15. stol. si koupili nedaleko Holešova statek Prusinovice – hrad Vícek mezitím

Záviše z Víckova a na Polehradicích † 1569.

opustili – a podle nového sídla se začali nazývat Prusinovští z Víckova.

Přestože se jim nepodařilo proniknout do panského stavu, patřili mezi vážené moravské rodiny. Arkleb bojoval a padl s vojskem Ludvíka Jagellonského u Moháče, Vilém byl nejvyšším moravským sudím a i další Prusinovští z Víckova zastávali důležité zemské úřady. Olomoucký biskup Vilém se zapsal do historie Moravy důslednou protireformační politikou, kdežto Jan Adam patřil k čelným představitelům protihabsburského odboje. Exponoval se ve stavovském povstání, po jeho porážce podnítil a postavil se do čela velkého povstání Valachů na východní Moravě v r. 1623. Dosáhl i několika vítězství v bitvách s císařským vojskem. Ještě v tomto století však rod Prusinovských z Víckova vymírá.

Tolik z historie významného rodu. A teď co je v Prusinovicích zajímavého k vidění. Je to především kostel sv. Kateřiny Alexandrijské nacházející se přímo v centru obce. Původně gotický kostel, který byl v roce 1601 obnoven Arklebem z Víckova a přestavěn v letech 1866–67. Prusinovští z Víckova měli v kostele svou rodinnou hrobku, pozdně gotické a renesanční náhrobky byly při velké přestavbě v letech 1866–67 zasazeny na vnějšku jižní zdi kostela a jsou dodnes volně přístupné. Další jsou pak v interiéru kostela též zazděny ve zdech. Během přestavby ze starého kostela zbyly pouze základy a zdi až po okna, věž byla zvýšena na 36 m a byl přistavěn nový presbytář, kostel se tak zvětšil téměř o polovinu. V presbytáři starého kostela byl nalezen váček se stříbrňáky z doby vlády císaře Ferdinanda II. (1620–1637).

Na jednom z náhrobků můžete najít i tento text:

LETHA · PANIE · 1569 · W SOBOT / V · PRZED S · HREHORZEMl · VMREL · GEST · VROZENY · ASTATECZNY · RY / TIRZ PAN · ZAWISSE Z WICZK / OWA · ANA**POLEHRADICZICH** · ATUTO GEST POCHOWAN · PAN BVOH / RACZ · GEHO DVSSY · MILOSTIW · BYTI

Kostel sv. Kateřiny Alexandrijské v Prusinovicích.

Do Prusinovic se dostanete pohodlně autem: po dálnici až do Holešova a pak už jen pět kilometrů po silnici přes Tučapy. Také autobusem je to jednoduché. Z Brna jede přímý autobus Brno–Vsetín se zastávkou v Holešově a tam přestoupíte na místní dopravu nebo už ten kousek dojdete pěšky. Mimochodem v Holešově je také raně barokní zámek s krásnou zahradou ve francouzském stylu s několika vodními kanály. V zámku se pořádají nejrůznější výstavy a akce. Stačí se jen informovat na stránkách města. Evropským unikátem jsou holešovské židovské památky, renesanční Šachova synagoga s barokní výzdobou a rozsáhlý židovský hřbitov s tumbou rabína Sabbatai ben Meir ha Mohena (zvaného Šach). Nadregionální význam má také rezervace lidového stavitelství východní Hané v Rymicích. Tento soubor sedmi staveb dokumentuje

život na hanácké vesnici v 18. a 19. století. Skanzen je veřejnosti přístupný a jeho součástí je také větrný mlýn. Významné stavby a památky nalezneme i v dalších obcích. V Žeranovicích to je nádherně opravený romantický zámeček s vyhledávanou restauraci a v Přílepích novogotický zámeček, v Kurovicích gotická a Rymicích renesanční tvrz. Většina obcí v okolí Holešova se může pochlubit i krásnými a udržovanými kostely.

Na závěr přeji příjemný výlet a pokud už do Prusinovic vyrazíte, stavte se také na náměstí v Holešově v příjemné kavárně Slavia na kávu se zákuskem. Umí to tam fakt dobře.

Jiří Janda

Blánatka lipová

V podzimní a zimní době můžeme na kmenech stromů, konkrétně lip, pozorovat snad až znepokojivě velké shluky jakéhosi hmyzu. Možná Vás napadlo, jestli jím nejsou stromy nějak ohroženy a zda by nebylo třeba tohoto vetřelce zlikvidovat.

Jedná se o zástupce ploštic, konkrétně o blánatku lipovou

(Oxycarenus lavaterae). Tento hmyz, jehož původní domovinou je Středomoří, se rozšířil po mnoha evropských státech. V Česku byla poprvé pozorována v roce 2004. Na našem území se tento druh hmyzu vyskytuje na lípách srdčitých obvykle v parcích a okolích lidských obydlí.

Hmyz na lípách tráví celý svůj život, od larvy po dospělce, přičemž se živí sáním na různých částech stromu, především pupenech a nezralých semenech. Dospělé blánatky na lípě přezimují právě v takovýchto shlucích, které se mohou skládat až z tisíců jedinců. Na jaře poté kladou vajíčka do štěrbin v kůře a vylíhlé nymfy se připojují k dospělcům. Do korun stromů se rozejdou na přelomu jara a léta.

Početné kolonie blánatek ovšem nejsou přizpůsobené odolávat mrazům a přes zimu dochází k vysokému úhynu přezimujících jedinců. Není proto nutné přistupovat k jejich cílené likvidaci. Nebyla také pozorována žádná zásadní

poškození stromů, na kterých tento hmyz žije.

Za upozornění na tuto zajímavost a také fotografie děkujeme Martě Korábové.

Redakční rada

Kde to je?

Kdo z čtenářů si dokáže vybavit, kde se nachází tato plastika? Někdo tudy chodí často, jiný zavítá výjimečně.

Správná odpověď z minulého čísla – dřevěná skulptura, jejíž součást je na obrázku, se nachází v areálu vinných sklepů Tihelna. Dostal ji darem Vladimír Stehlík a její autorkou je Monika Oujeská.

Redakční rada

František Novák: Zimní noc

Mrazivé večery bývaly kdysi vyplněny především vyprávěním, u kterého lidé sedávali pospolu v teple u kamen. Takovou atmosféru zachytil František Novák v jedné ze svých povídek, kterou jsme se rozhodli otisknout v tomto čísle. Přejeme Vám příjemné čtení!

Redakční rada

Poletující sníh snáší se chvatně k zemi za vání severovýchodního větru. Obloha jest zaklopena, smutek tmy a zimy zdá se z ní číšiti k umrzlé zemi. Světla několika luceren se třesou ve větru na ně dorážejícím, a skla zalepují se rozpuštěnými sněhovými vločkami.

Na ulici není viděti ani živého ducha, Kdo nemusí – ven nevyjde do panujícího zlého počasí: U teplých kamen sedí se to nyní tak krásně, a zdají se při nich ty nejkrásnější jarní pohádky.

Veliký cukrovar tmí se jako ohromná tvrz v záři elektrických lamp. Stroje hučí tam pravidelnou svou píseň práce a život odtud se roznášející větrnou zimní nocí jest jediným projevem celého okolí, dávajícím znáti, že tu něco tkví neumrtveného a nezkušeného vládou zimy.

Hned naproti za malým parkem stojí cukrovarní restaurace. Útočiště všech, již svrhli se sebe na krátký čas jho dvanácti- nebo osmnáctihodinné práce, a odpočívají teď ve vyhřátých a jasně osvětlených místnostech při sklenici vína a družném hovoru.

– Čerti se zrovna žení! dohněval se vstoupivší právě adjunkt.
– Je sedm hodin – ale, věřte, páni, nebýt několika elektrických lamp – na špičku nosu si nevidíte. Jak pak musí teprve býti venku!
– Nešel bych ani za nevím co teď přes pole! mínil jiný.
– Ba že ne! Dobře jest nám tu býti!
– Letos to chytil zima do opravdy!
– Před novým rokem – a stále takový nečas! Na doklad zařinčela pevná okna, jako by venku neviditelná pěst na ně byla bubnovala, a venkovské dvéře se zavřely náhlým zavanutím větru prudkou ranou, až se dům otřásl.
– Jak povídám! Nešel bych přes pole za nevím co!
Učitel Malíř usmíval se vedenému hovoru a odfukoval rychleji za sebou kouř ze zapálené viržinky.

Všimli jsme si toho a pan adjunkt povídá:
– Nevěříte tomu, pane učiteli? Je tam skutečně o život. Do rána budeme pod sněhem jako Eskymáci. Nevím, jak si to budete přichvalovat, až budete mět jíti za dvě tři hodiny domů!
– V tom se musí umět chodit, milí páni. Ostatně – vzpomínám si – je dnešní den právě takový, jako byl před deseti lety. A já jsem tehdy šel! Šel dvě hodiny na nádraží. A více nežli dvě zase zpátky, neboť jsem zabloudil v naprosté tmě na ubohé polní cestě mezi lesíky a kopci se táhnoucí a vrátil jsem se zpět oklikou na sousední dědinu.
– Jak, jak? tázali se.
– To jest zajímavé!
– Vypravujte nám to, pane učiteli!
– V takovém nečase se poslouchají krásně podobné příběhy!
– Vypravujte, vypravujte!

Usmál se samolibě, vida se býti najednou středem mezi všemi přítomnými a pohodil kučeravou hlavou, a řekl:
– No, povím vám to tedy, páni. Deset let jsem o věci nemluvil a vzpomenul-li jsem i jen na ní, byla mne do jisté míry hanba! Hanba proto, že riskoval jsem životem a zdravím pro takovou mizernou věc – a to všecko jenom pro jeden úsměv uznání zachycený s koketních rtíků slečny učitelky.

– Aaa, jakési románové dobrodružství! divili se!
– Tak trochu, – pokračoval.
– Život mne zanesl do vesnického ústraní: mezi lesy a zmoly, na trojtřídku, přes dvě hodiny od pošty a nádraží vzdálenou. První den jsem si myslel, že si tam zoufám, anebo, že odtud hned uteču. Když jsem ale večer spatřil v hostinci, kde jsem si objednal jídlo, svoji spolutrpitelku a kolegyni, slečnu Marii, a viděl ji tak usmívající se a spokojenou, napadlo mi: Když tu žije dáma – proč bys ty nemohl, Benjamine! A už se mi to nezdálo tak hořkým životním osudem.

– Byla hezká? ptali se.
– Jako anděl! To víte, páni, jak se to říká. Ve čtyřiadvaceti letech jest žena nejpůvabnější, a jedenadvacetiletý hoch, jakým jsem já tehdy právě byl – nejhloupější – aby viděl v každém ženském zjevu soubor veškeré krásy, ctnosti a lásky.
– Hahaha! smáli se starší páni.
Nedal se másti a vykládal dále.

– No, seznámili jsme se záhy, a osedlala si mne milá slečna Marie tak, že kdyby mi bývala kázala do pekla jít – nebýval bych se rozmýšlel – a býval bych šel! Hrála si se mnou jako s kotětem. Každý její rozmar byl mi posvátným příkazem. Jako středověký rytíř byl jsem jí oddán službou. Poměr otroka ku své velitelce – to jest ještě velmi slabé přirovnání.

Při tom chovala se však ke mně jako k užitečnému domácímu zvířátku, jako k hračce, již není radno rozbíti, jíž dlužno, naopak, chrániti, aby vydržela hodně dlouho! Ani polibení ruky mi nedovolila – ač věděla z každé mé úsluhy, že jest

zbožňována a milována! Jednou, bylo to na Sylvestra před deseti lety, byl den právě takový, jako jest dnes. Sněhu leželo již asi víc než na půl metru. Cesty byly zaváty. Křoviny zmizely ve sněhu. Lesy byly zapadlé a sněhem zasypané. Polní cesta, spojující naši ves s nádražím, jedva proražena saněmi, ztrácela se v nově napadlém sněhu. Za noci téměř již přišel jsem o půl čtvrté ze školy.

– Malířku, můj milý Malírečku! řekla mi mazlivě s lichotností kočky na chodbě před bytem, k jehož dveřím unavený jsem se ubíral, Malírečku, poslouchal, udělal mi něco! Udělá mi to, ano, chlapečku zlatý?
– Co pak to má býti, roztomilá královno? ptal jsem se.
– Slíbil mi, chlapečku, že mi to udělá! Slíbil napřed! On je statečný rytíř, on to vykoná a smí pak sedět o sylvestrovské zábavě vedle mne!
– Tak co pak? hořím nedočkavostí.
– Dojde mi, Malířku, teď na poštu. Ano? On tam bude jako nic. Do osmi se vrátí. Já zatím uvařím sklenici čaje, vypijeme spolu, a pak půjdeme na Sylvestra. O osmi to bude zrovna, tak nejlepší začátek! Slíbil mi to, Malířku!
– Na poštu? povídám si v duchu, a div mne mráz neobešel, vzpomenul-li jsem na nečas venku panující a na soumrak, který se rozvaloval nad nevábnou krajinou.

Mé rozpaky netrvaly ostatně dlouho! Patřila na mne modrýma očima, chtíc čísti odpověď napřed z výrazu mojí tváře, a proto řekl jsem krátce:
– Ano, půjdu! Půjdu, slečno Mařenko. A vrátím se včas! Co pak mám vám tam vyřídit?
– Budu tam míti od půlšestého vlaku dnes zcela jistě malou škatulku. Vyzvednete ji mým jménem u paní poštmistrové a přinesete mi ji! Záleží mi velmi na tom, abych ji do zábavy zde měla. Budete chvátat?
– Je mi to rozkazem! řekl jsem a dodal:
– Ale hubičku přece tentokráte dostanu!
– Přijdete-li včas, Malírečku, tedy dvě! Ku každé sklenici čaje jednu. Ale chvátal a vzal si pro jistotu lucernu!

Natáhnul jsem vysoké boty, oblékl kabát, beranici si vrazil až přes uši, a šel jsem. Páni, sněhová vichřice vzbuzovala v mých myšlenkách tehdy představu samumu na Sahaře. K tomu ku všemu – nastala noc, tma, o cestě nebylo více ani zmínky… A šel jsem takřka jenom po paměti! Půl třetí hodiny jsem se plahočil – pro malou škatulku, již jsem dal do kapsy u vesty, a vyprovázen politováním paní poštmistrové a jejích dvou dcer, vracel jsem se, aniž bych si byl v místě oddychnul a odpočinul.

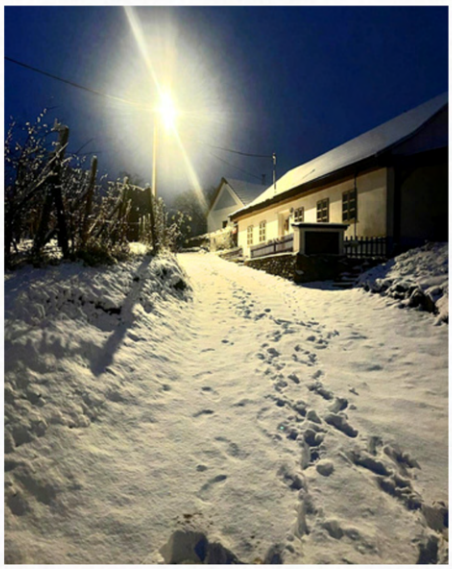

Tma se zdvojnásobila. Má lucerna osvětlovala jen sněhovou pláň konce nemající. A co bylo nejhoršího, pláň tato splývala mi do tmy již krok dva přede mnou. Jak jsem řekl již dříve: Zbloudil jsem, a došel více instinktem než čím jiným, skutečně, na smrt zmořen a vysílen – konečně domů.

Myslela prý – že se již nevrátím. Myslím si, že by jí to bylo tehdy jedno, jenom kdyby se očekávaná drahocenná krabička byla vrátila.

Rozumí se, že o mé odměně nebylo více ani řeči. Promrzlý, hladový a unavený – kdo pak by myslel na hubičky. Ani na zábavu jsem nešel. Zkazil jsem si Sylvestra nadobro a neměl jsem pro nic smyslu, jen si lehnout, odpočinout a spat. Má krásná sousedka přišla s nadučitelovic až téměř ráno.

– Jak se má, Malířku? ptala se mne unylým hlasem při obědě, když jsme se v novoročním dni spatřili. Jak pak se vyspinkal chlapeček?
– Co do všeho, slečno Marie! – řekl jsem mrzutě dosaváde celý ještě jako roztřesený a unavený. Řekněte mi, prosím vás, co to bylo v tak malém pouzdérku, jehož donesením div jsem životem včera nezaplatil?
– Šelmičko zvědavá, můj chlapečku; no, řeknu mu to! Objednala jsem si dva falešné zuby z Brna! Co bych mu to neřekla? Jaký pak by to byl Sylvestr, abych se při něm nemohla s chutí zasmát obavou, že ukáži, že mi scházejí dva zuby?
– A proto mne ženete takovou dálku a v takové nepohodě? řekl jsem vztekle.
– Nezlobte se, Malířku! řekla mi a rozezvonila se svým nejradostnějším úsměvem a nové dva bílé falešné zoubky zasvítily jí tak rozkošně v řadě druhých, že skutečně jsem, pánové, teprve teď uznal, že ona cesta v sněhu, tmě a závějích, za ty dva zoubky stála!

Šli byste také páni? smál se, ukončiv svůj příběh. Kdyby mně bylo jedenadvacet let, třeba! řekl pan adjunkt. Ale takhle? Už mám jenom půvab pro hercovou, pikovou, károvou a křížovou dámu! A proto, ať si padá sníh! Páni, partie započíná!

Povídka vyšla v 17. čísle 49. ročníku Moravské Orlice, dne 21. 1. 1911. Ilustrační fotografii pořídila 7. 12. 2024 Petra Říhová.

Vzpomínáme na staré časy IV

*Zima je čas, kdy příroda utichá, ale naše vzpomínky ožívají s nebývalou silou. Chladný vzduch a první sníh nás vracejí do časů, kdy jsme s dětskou radostí pozorovali zamrzlá okna a těšili se na Vánoce. Na chvíle, kdy světlo svíček, vůně perníku a tóny koled proměňovaly obyčejné večery ve chvíle plné tepla a lásky. Nejen na tyto krásné zimní okamžiky s námi zavzpomínají paní Božena Veselá (*1937), pan Jaroslav Víteček (*1938) a paní Libuše Hřibová (*1939).*

Když zavzpomínáte na Vánoce, jaký dárek vám v dětství pod stromečkem udělal největší radost? Chodili jste na Štěpána koledovat? Co byla typická odměna za koledování?

Dárky pod stromečkem bývaly skromné. Vzpomínám si, že většinu oblečení jsem dědila po starší Heleně Vítečkové, a tak jsem byla moc šťastná, když mi Ježíšek nadělil balíček s modrou kytičkovanou látkou na šaty. Radost ale netrvala dlouho, protože mi mladší bratr celý balíček přestřihl nůžkami. Naštěstí bylo látky více a švadlena mi šikovným střihem šaty přece jen ušila.

Koledovat jsme chodili jen k rodině a vždy jsme dostali perníčky, jablka a ořechy. Někdy i 50 haléřů.

Božena Veselá (*1937)

Maminka nám každý rok dělala pod stromeček hříbečky z ořechového těsta, které jsme mohli ihned zbaštit. Tehdy žádné čokolády nebyly. Tyto hříbky měly bílé stopky a kakaové nožky. Toto cukroví nám maminka dávala do mechu pod stromeček. Občas jsme dostali taky nějaké ponožky nebo šálu.

Na Štěpána jsme chodili koledovat vždy, většinou každý sám. Každý nosil do uzlíku svázaný šátek a do toho se koleda dávala. Říkali jsme „Koleda, koleda, Štěpáne, co to neseš ve džbáně, nesu, nesu koledu, upad jsem s ní na ledu.Psi se na mě sběhli, koledu mi snědli“. Dostávali jsme dýňové jádra, jablka, ořechy nebo dělanou domácí čokoládu.

Jaroslav Víteček (*1938)

Na Vánoce jsme si dávali jen drobné dárky, třeba ponožky nebo kapesníky. Ale nejmladší bratr k nim vždycky přidával vtipné cedulky (jako třeba návod k použití) a to jsme se vždycky moc zasmáli. Když už jsem byla větší, pamatuji si, že jsme dostala zelený kabát a taky žlutý svetr, který maminka upletla. Říkala mi sice, že je pro paní učitelku a já se moc divila, proč má stará učitelka dostat žlutý svetr. Dokonce jsem k němu v Hustopečích byla koupit knoflíky. No a nakonec byl pro mě!

Libuše Hřibová (*1939)

Vánočně nazdobený interiér kostela v roce 1959, kolorováno.

Dnes se často říká, že zimy už nejsou, co bývaly. Souhlasíte s tímto tvrzením? Bývaly zimy krutější a s více sněhem? Co jste jako děti v zimě dělali nejčastěji?

Sněhu bývalo kdysi mnohem více. Neměla jsem teplý kabát, tak jsem chodila v delší sukni, pletených punčochách a vyšších šněrovacích botech. Místo kabátu jsem měla uvázaný kolem sebe vlňák. Doma jsme hrávali deskové hry, četli pohádkové knížky a vystřihovali si. Za války muselo být zatemněno, tak jsme často poslouchali rádio.

Božena Veselá (*1937)

No panebože, hodně sněhu bývalo. Sněhu bývalo opravdu hodně a vydržel vždycky dlouho. Sáňkovali jsme za humnama, pod Pasekama, iglu i sněhuláky jsme stavěli. Boty jsme měli podšité podkůvkama, aby se kůže nezničila a když jsme chodili na roráty, tak jsme těmi podkůvkami rozbíjeli led. Na rotáty se nikomu moc nechtělo, ale pan farář vždy kontroloval, kdo byl a nebyl v kostele, podle toho, jak jsme to měli zapsané v sešitě.

Jaroslav Víteček (*1938)

Vždycky, když napadl sníh, byli jsme hodně venku, koulovali se a sáňkovali – z vrchní ulice až k hasičárně. Starší děcka pak večer polívaly cestu, aby zmrzla a jezdili až od křížku (moruše) dolů k hasičárně. Cesty byly zasněžené a auta tenkrát ještě nejezdila.

Oblíbený jsme měli taky vlak se sáňkama – spojili jsme se a jeli... Užili jsme si krásné zimy.

Libuše Hřibová (*1939)

Jaké plesy se za vašeho mládí v Boleradicích konaly? Jaká byla hudba, program a výhry v tombole?

Když mi bylo asi tak 15 let, býval ples myslivecký a hasičský. Plesy, zábavy i hody bývaly v sále u Štefanů. Někdy v 50. letech byl i krojový ples v divadle. Tombola nebyla, jen pořádající vždy napekli malé zákusky a prodávali je. Hrávala dechovka pana Hanáka z Brumovic. Ještě v dřívějších dobách bývala muzika i v Boleradicích, kterou vedl pan Klimeš.

Božena Veselá (*1937)

Plesů bývalo v Boleradicích spousta. Pořádali je hasiči, myslivci, fotbalisti i maškarní ples býval. Před Velikonocemi bývala zástěrková zábava. Plesy bývaly v postní době, od začátku ledna do škaredé středy. Většinou tu hrála místní hudba nebo z blízkého okolí, zpravidla dechovka. V 50. letech jsem byl i já člen místní skupiny Štrajch a hrál jsem na klarinet. Vedl nás pan Ladislav Horák a pan učitel Pustka, který nás učil na hudební nástroje. Tombola nebývala, pořadatelé nachystali víno a domácí cukroví, na mysliveckém pak byla nějaká zvěřina.

Jaroslav Víteček (*1938)

Plesy bývaly velmi krásné u Štefanů – většinou tak 3 až 4. Dechovka strýce Hanáka z Brumovic, později Šardičanka. Vzpomínám na myslivecké, Sokolské a maškarní plesy, které byly vždy hojně navštěvované. Kolem sálu seděly na

Zástěrková zábava.

lavicích tetičky, my děvčata jsme ani o přestávce neseděly, jen stály v kruhu a zpívaly. Jak klepla muzika, šlo se tancovat. Každá z děvčat chtěla mít na ples něco nového – halenku, sukni, šaty nebo boty. Oblíbená byla taky „zástěrková zábava“ kolem Velikonoc. Pořádaly ji děvčata, každá měla zástěrku a do půlnoci chodily pro kluky tancovat jen ony.

Tomboly na plesech nebývaly. Jen Ti, co ples pořádali napekli cukroví, které se rozdělilo do sáčků a prodávalo. Děti doma potom čekaly, co rodiče donesou – muselo to být! První krojový ples v novém sále pořádal Svaz žen a SSM 25. ledna 1986.

Libuše Hřibová (*1939)

Děkujeme za další krásné vyprávění a vzpomínání. Přejme si, aby letos napadlo tolik sněhu, jako za vašeho mládí.

Jiří Víteček a Dana Veselá

Vstupenka na 1. obnovený krojový ples v roce 1986.

A fčil po boleradske...

Vážení čtenáři,

diváte se na to napsaný co je před vama, a nevite, esli se do čtení pustit, nebo teho nechat. Ale snať Vám to nedá a bodete čist dál. Je skutečná pravda, že aji u nás v Boleradicích nastala véměna generaci. Z mnohéch rodin nám uš naši rodiče a prarodiče vodešle na věčnosť. Uš nemáme jak se na mnohý naše otáske keho zeptat a tak je potřeba aspoň si sami zaspomínat na naše mladý roke po 2. světové válce, jak to tade v Boleradicích vepadalo a take, jak naši rodiče a aji me sami sme mluvile našó rodnó řečó.

Jaký to belo, dež sme jako předškolní děti v roce 1950 nekeří chodívale aji do mateřské školke. Tenkrát se temo řikalo útulek. Mám uš enom útržkový spomínke, jak mě tam maminka také k tem dalším děckám strčile a sama šle ke Studýnce na roli. Ani si nedokážo spomenót, esli sem také plakal nebo ne, ale zato z té mlhavé spomínke vestupuje jeden budócí spolužák v první třídě. Školka – útulek bela na Lidovým domě nazvaném Liďák. A tam bele v nájmo na hospodě Sýkorovi. A v té tenkrát pohnoté době belo také hodně sókroméch živnosti zrušeny, a postihlo to take aji rodiče myho spolužáka Ede.

A proto, že jim tó hospodo zrušile, vznikl ten útulek pro děti předškolniho věko, a tak sme se tam uš před tó prvni třidó take potkale.

Pak uš nastalo 1. září 1950 a nastala nám škola. Mnozí z nás nespomínajó aji s časovém vodstupem rádi, jaký te naše začátke v té první třídě bele, neš sme se naučile trocho číst. Je to uš dávno a tak se to muže aji říct. Pan učitel nekerý z nás třeba aji nekolikrát bil. Nebelo to pro zlobení, ale proto, že ten žáček – prvňáček – nestačil hneť vodpovidat, přečíst napsaný slovo, který mo vokázál. Mosel počkat, aš si to pro sebe přeslabikuje a pak mo to slovo teprf řekl. Toho rosčiluvalo a tak ve zlosti, že to děckovi nende, ho prostě praštil tak, že se laťke lámale jako zápalke. Stál se s teho problém, a tak nás přestal „ON“ učit. V dalších třídách uš to takový nebévalo, ale pohlafke bele používany pořát. A pozado nezvostale ani pán farář s jejich citátem: „S láskou k Ježiškovi“ dostáls jedno, že se Ti zablýskalo meze vočima.

Spomínke letijó časem na 1. společné výlet s panem učitelem Bohuslavem Chalupou, autobusem, které řídil pan František Straškrába do Lednice na minaret a zámek. Take se nedá zapomenót na začátek školních prázdnin. Jánský hode, kolotoč, keré sme točile me kluci svó siló a pak se muhle bes placení také svest, hópačke a střelnica a te krásný panenke, co vestřílale chlape v té střelnici a jak se s nima pak take nekerý ženský chlubile, kde je majó daný a dělajó jim parádo v seknici.

Take bele prázninový hre a děcký prázninový starosti. Hre u Střeštíkové stodole, jak bela na bílo zalíčená, ale celá balónem vorazítkuvaná a co se s nama tetička Střeštíkovi nazlobile. A co belo také křiko, deš sme hrále „Semulo“ a starší skóšele podvádět. Snažile sme se take naučit jezdit na kole, protože sme bele malí a jezdilo se na tatínkovém kole a „pod štangló“. Kolik belo pádú s teho kola a kolik vodřeněch lokťů, kolen, a jak to pak znova ešče jednó bolelo, deš nám vodřenine tatínek udělale na žluto desinfekční tinkturó co se menuvala ajatin.

Chodívale sme take skupina děcek do lesa na hube a sótěžile, kdo nande lepší hřibke. Nemužeme zapominat, že bele aji žně, a že sme chodile aspoň prostirat povřisla nebo provásk, abe belo do čeho vázat vodebraný hrstě s vobilím, kerý se pak skládalo na roli do panáků na nekolik dní, než se fšecko poseklo a pak svezlo do stodol, abe se to muhlo take vemlatit. Take se při tem mlácení mlátičkó sešle lidi vzájemně si pomuct. Hodně se u teho take prášilo, ale moselo se to strpět. Me děcka sme měle radosť, deš sme muhle na húři uš vod mlátičke a presa (lisu na slámu) uš nabalíkovanó slámo skládat a dělat v ni na prolízani jednoduchý dire a nesměl u teho take chybět kamarád pes.

Pak uš skončile práznine, nastala zasi škola, začál se krátit deň, a nadcházel podzim. Pokuť to belo možný, šlo se pomuct alespoň herteple vebírat, nebo udělat to, co dokázale děcka zvládnót svó siló a myšlenim.

Pohled z Pasek na staré Boleradice, na druhé straně pohled od kapličky, kolorováno.

Vono třeba napást hejno hus, deš se skamarádile s husama z dalšího hejna, a pak je zas rozdělit „to je naša, to je vaša“, nebévalo moc legračni, zvláště, deš to belo ešče na potoko, abe se take napile a vekópale. Vone se uměle aj rozlítat, ale tak špatně, že často vletěle do eletrickéch drátů na slópech a pak belo zle. Protože dráte třeba aji spadle na zem, coš belo nebespečný, protože bele pod pródem. Častokráto mosele děcka zahnat hejno hus ze silnice kolem potoka, protože uš vod vobráska vod Divák bela slešet, jak spívá, pívovarská Tatra, kerá veze do hospode u Štefanů sude brněnskýho piva. Vono se vobčas stalo, že právě tá Tatra na té silnici dnes „Pod kostelem“ nekolik hus aj přejela.

Deš uš začalo bet chladno, podzimní dýšče a přecházela zema, z roli bylo sklizený, lidi se skovávale do chalup do tepla a zvířata také bele ve chlívech a stájích. Me děcka sme začale přeměšlet s prvním snihem nad Vánocama, stromečkem a take možna, esli sme nezlobile, tak nejakém dárkem. Deš napadl snich a mrzlo, belo veselo. Sáňkuvale sme a nebo se šlo bruslit na rybnik. Tak jako u fšeho, neš ses bruslit naučil, belo to utrpeni. Napřeť sme se to učile na zamrzlym potoko, a pak se to take šlo skóšet na rybnik. Bruslelo se na bruslách „Kačenkách“. Bele to brusle na kličko a dávale se přitahnotim na podráško zimních bot co mělo děcko na nohách. Častokrát sme bele víc rosplácnotí na ledě a mokří vot sniho, neš sme se to skutečně naučile a muhle mit s teho honění na ledě radosť.

Čas de svém tempem neúprosně dál a tak přešle vánoční svátke aji s nejakém tém dárkem. Pro dospělý a hlavně mládež se přihlásil Silvestr a jeho veselí na zakončení starýho roko. Ani se člověk nenadál a uš zasi se začalo blížit vobdobí Velikonoc a s tém spomínka, jak sme jako děcka chodívale každé deň hrkat. Kolik belo děcek, kolik křížů, u kerách se průvod hrkačů zastavil, fšeci smekle čepice a hlasitě vodřikale Očenáš. Pak uš nastale Velikonoce, šlahačka, vajička, koleda.

Změnilo se teho moc. Je v nenávratno doba, co sme každó chvilo viděle na dědine povos tažené konima nebo kravama, ať uš jel na roli, nebo vezl fůro nejakéch vépěstků právě z teho roli, třeba do stodole nebo sklepa. Dá se také spomenót, kdy se dělal rybnik v padesátéch letech, a nebo te práce, dež se dělale příprave pro dlažbo na celé návsi, jak chlapi dělale decky až přes půlnoc do tme a jak pak nastala doba JZD.

Přešlo nekolik let, dokončele sme základlni osmeletó školo, tenkrát závěrečnó skóškó před komisó a rozešle se do dalších škol a učilišť. Dostale sme občanský průkaze, gde belo napsaný vzdělání – osmiletá střední škola, ale za krátké čas uš to nebelo pravda. Rozešle sme se po republice ve svéch povoláních, také sme „slóžile vlasti“ po dva roke a v sókromým životě se vůbec ani náhodó nesetkáváme. Nevime vo sobě, a jen náhodně se dovidáme smutnó správo, že nekdo z nás vodešel tam, vodkáď uš neni návrato. Dnes uš máme enom spominání, jaký to tenkrát, deš sme byle malí a hodně mladí belo a že sme se neuvědumovale, jaké bel život v té době pro naše rodiče v tem poválečnym vobdobí.

Deš sme začale chodit do škole, tak začalo seznamuvání s gramatikó a spisovnó českó řečó. Ať sme chcele nebo ne, pomale se moselo vod naše domácí hanácké řeči ustupuvat. Dneska uš slešíme enom málo slof, kerý používale naší rodiče, a mladí se za promluvení v našem nářečí aji stedijó. Mém překvapením belo v šedesátéch letech, dež sem došel na vojno do Znojma, jak kluci z vokolí Moravskýho Krumlova mluvile hanáckém nářečím. Jejich, zrovna tak jako naše nářečí, už néni tá pravá hanácká řeč, protože k nám také zasahuje trocho Hodonín, Břeclav a samozřejmě Brno. Naši rodiče a prarodiče ctile našo hanáckó řeč, hlavně předtém, neš nastala německá okupace naše země a druhá světová válka. Fšeci bele tenkrát duma, pracuvale na svým hospodářství a bel malé pohyb obyvatelstva. Po válce pak uš začala vobnova republike a lidi mosele do práce aji dojiždět autobusama, hlavně vod nás do Klobók, Hustopeč a především do Brna. A tak také nastalo to pomíchání různéch skomoleností a pomenuvání. Proto uš je tá změna, vo které ti hodně mladí ani nevijó a je pro ně samozřejmosť a nám s teho zvostala jen spomínka. A vo ten vopravdové ústup našeho nářečí, ať to chceme přeznat nebo né, nás všecke vobralo rádijo a také televiza. Pokuste se ve, čtenáři, zameslet, jakó řečó k nám promlóvajó teto zdělu-

vací prostředke, a gde je tá spisovná gramatika??? Pokáť be belo napsaný na papiře to sděluvaný slovo tak, jak je podávaný, tak nevím nevím???

Meslím, že be belo správný školní mládeži přepomenót našo minulosť aji v tem nářečí a dětem to předkládat alespoň v zájmovéch króžcích, abe děti – mladí přece enom neco vo té minulosti věděle. Každé deň projíždijó mnozi křižuvatkó nad Boleradicama směrem do Horních Bojanovic nebo Velkých Pavlovic, ale nikdo si neuvědomuje, že je to křižuvatka třech nářeči. To co v Boleradicích kópijó a prodajó, ve Velkých Pavlovicích kúpijú a prodajú, ale v Horních Bojanovicích??? Nekúpijú ani neprodajó, ale kápijá a prodajá. Toto fšecko zaniká, protože se vo tó minulosť, vo ten poklad, básnikem nazvané: „Má rodná mluvo, ty drahý skvoste“ atd. prostě nigdo nezajíma.

Mám za to, že rodiče, pokuť be jich to přece enom zajímalo, že be to muhle s jejich dětima voprubovat, dostat se do teho starýho slovníka našech dědóšků a babiček a pokusit se to skoro zapomenotý probrat alespoň k místnímo životo, stejně tak, jako je boleradské kroj. Proto Vám všem předkládám tento né úplné slovník v né tak dávné minulosti používané naší̌ma rodičama a prarodičama a aji nama saméma, dež sme bele eště děti předškolního věko a možná žáci prvních dvó tříd základní škole. Esli si spomenete na další slova, tak jich doplňte, řeknite přátelům a kamarádům, prostě se vo ně podělte z vostatníma, prostě, abe se na ně nezapomnělo.

To sem vám chcel zdělit v rychlé a krátké spomínce, aji deš be se teho dalo napsat vic, ale nemám takový nadání se víc rozepisuvat a pak třeba be se to nemoselo všem zamlóvat, protože sem to nebo vono prostě venechál. Skuste se zameslet a zaspomínat, a přidéte se take. Dnes uš osmdesátileté Váš spoluobčan,

Jaroslav Šiller

Kaplička, 1895, kolorováno.

Z rukopisu přepsala Martina Novotňáková. Ilustrační foto – archiv úřadu městyse a Jitky Šlancarové, kolorováno.

Krojový ples

Vážení spoluobčané,

srdečně Vás zveme na **Krojový ples**, který se bude konat dne **22. 2. 2025** od 20:00 v sálu ÚM. K poslechu bude hrát DH Lácaranka, která nás provede celým večerem, včetně tradičního předtančení Moravské besedy. Mimo to můžete očekávat pestrou tombolu, fotokoutek i bar s občerstvením. Těší se,

Krojovaná chasa Boleradice

Jak jste na tom Vy se znalostí boleradického nářečí? Znáte snad ještě další slova, sousloví, obraty, která používaly vaše babičky, prababičky nebo jsou součástí vašeho běžného slovníku? Napište nám na polehrad@boleradice.cz a my je otiskneme v dalším čísle.

Redakční rada

Zapoj se i Ty!

Milí čtenáři, máte i vy nějakou zajímavost, kterou by bylo škoda nechat schovanou v šuplíku? Podělte se s námi o vaše historky, fotografie, zážitky či vtipné příhody, které máte s naším městysem spjaté. Nebo máte nápad na zajímavé téma či rozhovor? Pokud to bude v našich silách, rádi se jim budeme věnovat. Napište nám na redakční e-mail polehrad@boleradice.cz nebo kontaktujte kteréhokoliv člena redakční rady. Děkujeme!

Redakční rada

Slovníček našich prarodičů

– po HANÁCKE – po našem

AHA = chápu, rozumím
AKORÁT = přesně, včas

BA, BAŽE = ano
BABLAT = špinit
BABULA = husa
BABÓŇAT = chodit od ničeho k ničemu, ponocovat, hledat
BALAMUTIT = lhát, klamat
BANTUVAT = prohledat
BAVIT = zdržovat
BÁR, BÁRS = třeba, třebaže
BLUNKAT = chodit od ničeho k ničemu
BRABLENEC = mravenec
BRANT = otrava – zánět – infekce, nemoc
BODEŠ, BODÓ = budeš, budou
BELE = byli (oni) někde přítomni
BUBENÍK = obecní zaměstnanec, předchůdce obecního rozhlasu, informátor
BUDUVAT = budovat
BRÓSEK = brousek na kosu
BŘET, BŘEDE = vřed, vředy, infekce, onemocnění těla
BLONCAT = chodit od ničeho k ničemu

CANCÓR = útržek hadru, papíru
CÁPAT = trhat
CMÁSAT = smýkat, trhat
CERA = dcera
CIBÉBY = kupované rozinky asi Turecko
CÓFAT = couvat
CURIK, CURUK = pokyn pro couvání
CEBULA = cibule
CÓDIT = čerpadlem odsávat, vysávat jímky apod.
CIRGULA = okružní pila, cirkulárka
CAMRAT SE = chlubit se
CÉBRAT = rozlívat
CÓRAT = chodit od nikud někam
CASNUVAT = cloumat, cukat
ČERCHMANT = nežádoucí osobnost, čert z pohádky
ČUPĚT = dřepět
ČUT = předpokládat, očekávat, ale také i cítit
ČUČET = nechápavě, překvapeně se dívat, ale i nerozumět
ČÓHANÁ, ČÓHAČKA = dívat se z ulice, kdo s kým tančí na hodech nebo na svatbě

DLACHMIT = mačkat (kotě)
DODÍREK = slavnostní zakončení draní peří spojené s pohoštěním
DUCHNA = peřina
DAT NA BUBEN = obecní bubeník přečte zprávu obecního úřadu občanům obce
DEBE = kdyby
DOŠÍL = přišel
DYNĚ = tykve

ENOM = jenom

FČÍL, FČILKAJ = nyní, právě teď
FACHMAN = zručný odborník, znalec v oboru
FACHČIT = dělat, pracovat
FRČKE = ozdobné knoflíčky i označení vojenských hodností na nárameních
FUFRUVAT = oheň – rozhořet se, získat na síle
FIRHAŇKE = záclony v oknech
FORMANKA = povoznické práce s koňmi i kravami nebo i automobilem
FOROTA = zásoba
FUTRA = zárubeň dveří – vrat
FUTRO = krmivo pro zvířata
FUTERŇA = přípravna krmení pro zvířata
FÓSA = vousy, bradka, knír
FLINTA = lovecká puška – kule i broky
FIGLE = klamavé chytračení
FLAGANEC = lenoch
FAŠÍRKA = mleté maso
FORŠUS = předplacení něčeho něčím, u někoho závdavek
FRFLAT = nesouhlasit, nadávat, protivit se
FACHČIT = dělat, pracovat
FRČET = ubíhat, ujíždět
FÉFARA = píšťala
FŇUKAT = plakat, poplakávat

GLANČIT = lesknout, leštit
GABAT = získávat, hromadit i šizením
GECNÓT = spadnout
GALVAŇA = levá ruka
GLG, GLGAT = aktivně pít, hltat
GRAMLAVÉ = nešikovný, ale i hanlivě tělesně postižený
GRBÁL = kus dřeva – suchý kořen v zemi
GRUNT = základ stavby, ale i zemědělské hospodářství – usedlost,statek
GRČA = boule po pádu na zem nebo po rvačce mezi soky
GUMÁKE = gumové holínky
GUMÁK = plášť do deště
GUMÁK = vůz opatřený pneumatikami pro koňský potah, snažší ježdění
GLCEK = nepodařené pečivo

HŮRA = půdní prostor nad obydlím selského domu
HOT = pokyn pro tažná zvířata k jízdě povozu v pravo
HROTEK = oválná nádoba na ruční dojení krav (klempířský výrobek)
HÁB, HÁBE = šaty, hadry – horší kvality, obnošené
HALDAMÁŠ = oslava po prodeji i s alkoholem
HAGAC, HAGACÍ = akát, akátí – pichlavé keře, náletová dřevina
HAMUVAT = brzdit, zastavovat, krotit
HEČMAT = tlačit, mačkat, nacpat
HERTEPLE = brambory
HONGAT, HÓPAT = houpat
HUZENÍ, HUDIT = udit, uzení masa v udírně
HURAL = černý bez
HARMARA = skříň, almara
HARMÁRKA = malá skříňka
HRANT = žlab pro krávy ve chlévě a stáji
HÓVRATÍ = úvratí na poli, kde se potah otáčí
HÓSER, HÓSATA = houser, housata
HÓSER = velké bolesti v zádech – omezený pohyb
HODE = hody – posvícení
HUDRUVAT = nadávat, brblat, ale i hlasité zvuky krůtího samce
HORINGLE = náušnice
HŇÁPNÓT = spadnout z něčeho na něco nebo do něčeho
HAMUVŇÁK = řetěz k zablokování (zahamování) kol zemědělského vozu při svážení těžkých nákladů z kopců
HYJÉ = vybídnutí povozu k jízdě

CHCET = chtít, přát si
CHRÁSTÍ, CHRÁST = řepné listí, chrást
CHÁB, CHÁBÍ = větev, větve i trní
CHABAVÉ = slabý, snad i nemocný
CHEBZ = šeřík, chebzík

CHŇAPNÓT = pokusit se něco chytit
CHESTAT = chystat, připravovat

JA = ano, ovšem, jistě, nó, ba, baže
JAK TI JE = od těch nejstarších otázka – jak se jmenuješ
JÁREK = potůček, rygol
JUPKA = halena u kroje

KLIKYHÁK = kovářský výrobek upevněný na dřevěné necky sloužící ke ždímání prádla
KACABAJA = teplá halena ke kroji
KCHÉL = kapusta
KYBL = kybl, kbelík
KLAČIT = tlačit
KURÁŽ = odvaha, smělost
KLUČNICA = poloviční krumpáč bez bodla
KOPLÍN = kurník
KÓR = příliš, právě, když, docela, zcela, úplně, celkem
KORDULA = součást kroje podobná vestě
KOŠTÝŘ, KOŠTÉŘ = skleněná násoska na odběr vzorků vína
KUŠTUVAT = ochutnávat, zkoušet
KRCHOV = hřbitov
KRÓT = právě proto, schválně
KRPA = chyba, omyl
KUMBÁLEK = malá místnost
KVICHT = závaží, tíha, váha
KRÓTIT = kroutit
KŇÓRAT = naříkat, prosit
KÓSEK = kousek, část něčeho
KCHÓR = kůr, prostor v kostele
KÓPIT = koupit
KŘIDÝLKA = poklice na hrnec
KŘIDLICA = střešní krytina, tašky
KRUMPOLEC = závěsné zařízení pro pověšení prasete při zabijačce
KRECHT = jáma na siláž – krmení pro dobytek na zimu
KLEMPÍRUVAT = postonávat, dlouhodobě stonat
KCHOSTN = prádelník

KORETO = koryto pro prase ve chlívě
KORÉTKA = na střeše hřebenáče
KUCHEŇ = kuchyně
KUŠNIT = nadávat, nevhodně se vyjadřovat
KOŠULA = košile
KŠEFT, KŠEFTUVAT = obchod, obchodovat
KADLÁTKA, KADLÁTKE = švestka, švestky
KŘÓPAT = kousat
KLUBÁSEK, KLUBÁSKE = klobásky, uzenky

KÓŘIT = kouřit kamna i cigarety
KRÓPE = kroupy – spadané s deštěm v bouřce, ale i do jelit (potravina z ječmene)
KLÍŠČE = kleště zámečnické, kovářské apod.
KOMISŇÁKE = kožené pracovní boty
KUŠNIT = nadávat, nevhodně se vyjadřovat
KŠÍRUVAT, KŠÍRE = postroje – dávat a připravovat k jízdě
KRÓŽIT = obletovat, obcházet
KALUP = spěch, chvátání
KRBEK = nádobka na brousek ke kose s trochou vody o žních
KAPCA, KAPCE = kapsa, kapsy
KALENICA = hřeben střechy

LELKUVAT = okatě, zvědavě něco prohlížet
LÉTA = lejta – dřevěná podlouhlá nádobka na vyvážení močůvky na pole (200–300 l)
LAPJET = sedět
LAMENTUVAT = protestovat, nesouhlasit
LEGÁTKA = židle i sesla
LÍZA = hraniční strom – v lese, v soumezí
LUKŠA = nudle
LUPATA, LUPATKA = lopata, lopatka
LACL, ZA LACL = za zástěru
LIŤÁKE = lívance z hladké mouky

MESLET = přemýšlet, chytračit
MUMLAT = nesrozumitelně mluvit
MARHULA = meruňka
MÁSLINKA = ručně poháněný strojek na výrobu domácího másla
MAŠTAL = stáj pro koně
MLUVIT S NEKÉM = namlouvat se
MNĚCH = velký jutový pytel

MÍŠEK = malý pytlík
MOSET = muset
MAJÓ = mají
MÓZUVAT = hledat, vyzvídat, spouzet, doptávat se
MOZEKA = muzika, hudba, tancovačka
MORÁK, MORKA = krocan, krůta
MÓŇAT = hledat, doptávat se, spouzet, vyzvídat
MALENE = maliny (ovoce)
MUDRUVAT = debatovat, diskutovat
MUDRLANT = diskutér rozdávající i mylné řešení problémů
MALGÍR = pomocný řádkovač na zahradě při jarním sázení
MALTERNĚ = moruše
MUCT = moci
METLA = koště z březového proutí

NECKE = velká dřevěná nádoba, předchůdce dnešních smaltovaných van na koupání lidí a ruční praní prádla
NÝST DO KÓTA = přinést čerstvé potraviny matce, která porodila dítě – na hostinu
NEKŇUBA = nešika, nemotora
NAČAPAT = nachytat, přistihnout
NAHEČMAT = nacpat, natlačit
NÁČENÍ = nádobí, nářadí
NADŽGAT = nacpat
NATREFIT = náhodou potkat, uvidět
NAPOPÁCET = přemluvit, donutit
NATRAPÍRUVAT = nachytat příčinu
ŇUCHAT = čichat (pes)
NA HULEC, V HULECI = na ulici, v ulici

PECEN, PECÍNEK = bochník chleba
PJERA = ovocný knedlík
PLKAT = kecat, tlachat, roznášet klepy a pomluvy
PODLAHA = strop, trámy, desky v obytných místnostech selského domu
POPRAVUVAT = krmit večer domácí zvířata
PR = pokyn pro zastavení povozu
PLUTVAN = pekáč na maso
PŘESŇÁK = nekynutá placka z brambor
PUTNA, PUTÝNKA = dřevěný bednářský výrobek, předchůdce plechových kýblů
PANGÉT = okraj silnice
PÁC = lák na naložení masa na uzení
PAC = pes – podání packy pánovi, podání a políbení ruky – páni dámám, děti kmotrům
PASUVAT SE = zápasit
POBOČÁKE = tažné pásy od chomoutu k brdečku a váhám povozu
PRESÓZ = lisovna vína, 1. místnost
PICIGL = šlapací kolo – velociped
PUCUVAT = čistit
PARGAN = dřevěný plot
PCHAT = cpat
POPŠONDLÉ = nesvéprávný
PRESUVAT = lisovat
PŘEHRŠEL = více nežli hrst
PUDÓ = půjdou
PRUBUVAT, PRUBUJ = zkoušet, zkus

POHŇÁPAT = neodborně, ledabyle, lajdácky něco udělat
POHŇAHŇAT = neodborně, ledabyle, lajdácky něco udělat
PAJGLE = rukavice palčáky
POŇÓKAT = navádět, lákat, svádět k nějakému činu
PUMPKE = typ pánských kalhot
PANČUCHE = punčochy
POSPRAVUVAT = večerní krmení dobytka

RAJTKE = kalhoty do vysokých jezdeckých bot
RÉSNUVAT = brblat, popichovat
RÍŠ = žito
REMCAT = nesouhlasit, odporovat, protivit se
ŘIČICA = síto

SEKNIC = parádní světnice
SESLA = židle i legátka
SKOVANÉ = schovaný, ukrytý
SOTŮREK = košík z lýka na láhev a drobné věci k cestování
STAŘEČEK = dědeček
STRÉČEK = sourozenec rodičů nebo známá osoba – muž
STŘEŠŇA = třešeň
ŠČÓŘIT SE = usmívat se, pomrkávat
ŠKOŘÁPKA = skořápka (vejce, ořechy)
ŠKRAMBAL = stará obnošená obuv
ŠLAJFA = brzda u vesnického selského povozu pro zemědělské práce
ŠPORHELT = sporák na dřevo
ŠTANDLÍK = nádoba na sádlo s poklicí
ŠUMAJSTR = jídlo z vajíček, krup a škvarků
SPADNÓT S KAZATELNĚ = knězem oznámená zamýšlená svatba
SRAČKA = průjem
ŠKRAŇ, ŠKRANĚ = tvář, tváře
SKÓŠKA = zkouška
ŠKRÓŇAT v BŘUCHO = kručet v břiše – hlad
ŠČETKA = štětka – zednická, malířská, kominická
SUŽUVAT = přidávat starosti, obtěžovat
SPÓZET = hledat, shánět
ŠUFLE = zásuvka skříně – stolu
ŠŇUPAT = pátrat, zjišťovat, vyzvídat informace
ŠRÓFUVAT = šroubovat
SÍCT = kosit obilí, seno, trávu
ŠPEHUVAT = vyzvídat, sledovat
ŠPEKULUVAT = přemýšlet, chytračit

SUK, SÓČEK = uzel, uzlík, smyčka na laně – šňůře
ŠTUC, ŠTUCLÍK = dětská náhrada rukavice s teplým podšitím, zavěšením na krku a ozdobené barevnou králičí kůží
ŠÍL = šel, přišel, odešel
STEĎTE SE = styďte se
cpaná žitnou slámou
ŠTRICLA = veka, chleba
ŠKUBAT = trhat, cukat
ŠČÓR = na zahradě krtonožka a další škůdci
SLEŠET = slyšet
SPRAVUVAT = opravovat
ŠUFÁNEK = kuchyňská naběračka
STAŘENKA = babička
ŠKARPA = příkopa

TIHI = pokyn k jízdě povozu vlevo
TUMLUVAT SE = spěchat
TURKYŇ, TURKEŇ = kukuřice
TRINGELT = malá odměna za provedenou protislužbu (dětem), spropitné
TRČET = zastavit, nemožnost pohybu, čnět
TRÓBIT = nechápavě se dívat, nerozumět, také i čučet v překvapení
TIHLA, TIHELŇA = cihla, cihelna
TRÓBA = naivní člověk všemu věřící (hanlivé označení), ale i elektrická nebo v kamnech
TOŠ TEDA = tak tedy
TRAGAČ = trakař – dřevěný kolářský výrobek, předchůdce dvoukolové káry zvané „bída“
TRNKE = povidla ze švestek
TROKE = velkorozměrné necky na paření prasat a očištění od štětin

UTĚRÁK = ručník, utěrka
UFĚRA = oféra – kostelní finanční sbírka
UZDA = součást koňského postroje

VÉSLUŽKA = hmotná odměna za práci za nějakou dobu
VOHLÁŠKE = knězem oznámené zamýšlené datum svatby
VOHAREK = okurek
VOPSKÓNĚT = očumovat, zvědavě se dívat, nevhodná zvědavost
VOPĚKAT = opatrovat i starat se
VEXLUVAT = měnit, vyměňovat
VARTUVAT = hlídat
VERBUVAT = lákat, navádět k něčemu, nabádat, svádět
VOTÝPKA, VOTÝPKE = otýpka z drobného klestí, otýpka ze slámy po mlácení
VOBUŠEK = sekyrka do ruky s krátkou násadou
VOFRŇUVAT SE = pohrdat, štítit se, povyšovat se nad někoho
VADIT SE = hádat se, zlobit se, dohadovat se
VOKAŽ = ukaž, předveď
VOSÉPKE = osýpky – dětská nemoc
VERŠTAT = dílna řemeslníka
VLŮNI = v loni
VOSTATKE = masopustní oslava
VÁHE a BRDEČKA = tažné zařízení pro zápřah do vozu či pluhu
VRANGAT = škemrat, dožadovat se, prosit
VOPRUBUVAT = zkusit, vyzkoušet
VOPRATĚ = opratě k řízení povozu – otěže
VEZVÍDAT = doptávat se, zjišťovat
VEHEBAT = vyhýbat něčemu
VOBŘÍSLO = povříslo – strojem zpracovaná sláma použitá na vázání snopů o žních
VEZDÍVAT = zdít z cihel zdivo
VERCAJK = dílenské nářadí, nářadí vůbec
VOPLETAČKE = nějaké dohadování
VÉPĚSTKE = výpěstky (zelenina)
VOŠKERUŠE = oskeruše (jeřabina)
VEBUBNUVAT = oznámit bubeníkem zprávu z obecního úřadu
VOČKUVAT = očkovat, lidé i zvířata

ZMOLA = příkop, smetiště
ZMEŠKAT = opozdit se
ZÁDRHEL = chyba, omyl, kyks
ZÁVDAVEK = počátek něčeho
ŽEBŘIŇÁK = vůz na svážení obilí z polí do stodoly
ZAVADIT = narazit, nechtíce vrazit
ŽUNDR, ŽŮDRO = malovaný vstup do selského domu
ZHLÍDAT = nepřívětivě se dívat, něco přehlížet, přehlížet i při odborné práci
ZVOSTAT = zůstat
ZEVLUVAT = zajímat se o něco bez pracovní činnosti
ZALIKUVAT = žádat přespolního ženicha a svatební hosty o vykoupení nevěsty od místní chasy
ZARYGLUVAT = zavřít, zastrčit, zamknout
ŽIGLA = rozkládací spací lavice pro několik děcek
ŽOCH = velký pytel
ŽUCHNÓT = spadnout

Jaroslav Šiller

Naši na vandru

Potkali jsme námořníky

Někteří cizinci se podivují nad tím, proč je v Česku tak oblíbený typicky námořnický pozdrav AHOJ, přestože nemáme žádné vlastní moře. Stejně tak se našinec podiví, když v Brně na autobusovém nádraží potká partu podivně modrobíle oblečených lidí. Zmateně zakroutí hlavou když „maškarády" znovu vidí na letišti ve Vídni a jen nevěřícně zírá jak s ním nastupují do stejného letadla směr španělské pobřeží. Že by nějaký zahraniční folklorní soubor na výletě? Jakmile však obsadí sedadla okolo nás a z úst se jim line ryzí moravština, už nám to nedá a musíme se zeptat. „Z kama ste, hoši?" Odpověď nám vyrazí dech.

Měli jsme tu čest sdílet letadlo s posádkou české plachetnice plavící se toho času po Středozemním moři. A nejedná se o jen tak ledajakou jachtu, jaké potkáte na Prýglu. Jde o třicetimetrovou repliku brigy z druhé poloviny 18. století, kterou parta českých nadšenců postavila roku 2010 v egyptské loděnici. Plány si vypůjčili od švédského admirála Frederika Henrika Af Chapmana z knihy *„Architektura Nvalis Mercatoria"* vydané r. 1768. Pod vedením kapitána Josefa Dvorského pak dokázali sehnat dostatek finančních prostředků a především ochotných dobrovolníků,

kteří se nebáli pustit do realizace tohoto odvážného plánu.

Jméno plachetnice – La Grace – se odkazuje k prvnímu českému korzárovi Augustinu Heřmanovi. Ten z Čech odešel s pobělohorskými emigranty a po nějaké době strávené v Holandsku se zabydlel v Novém světě, kde se velmi úspěšně zabýval kartografií (nakreslil například dlouhou dobu používané mapy Virginie a Marylandu) a založil dnešní Chesapeake City. Jeho fregata, se kterou přepadal španělské lodě ve vodách Karibiku, nesla právě zmíněný název.

La Grace není jen zdařilou ukázkou historického námořního řemesla ale také zdatnou sportovkyní – dokázala vyhrát prestižní závody Lycamobile Mediterranean Tall Ships regaty, překonala Atlanický oceán a kotvila již ve více než dvacítce různých zemí. Ani ztroskotání v roce 2012 ji nezlomilo. Každoročně vyplouvá na moře, aby další nadšence lačné námořní hantýrky poučila o ráhnech, vratiplachtách či žbrdlinách. Kdo má k moři daleko, mohl si alespoň postavit její papírový model – vyšel v roce 2016 v časopise ABC.

V současnosti se lze na La Grace dostat dvěma způsoby – buď jako kadet, který má zájem se naučit lodnickému povolání a nebojí se na palubě přiložit ruku k dílu, a to klidně i jako úplný začátečník. Nebo po domluvě se lze v kajutě ubytovat jako host a jen se s pocity vznešené šlechty kochat prací ostatních a užívat si plavbu. Trasy plachetnice nejsou před sezónou nikterak pevně určené a odvíjí se především od zájmů konkrétní posádky. Její momentální polohu lze sledovat na webu lagrace.cz.

Naši spolucestující se chystali na historický festival v přístavu nedaleko Barcelony, setkání s dalšími námořními plavidly, ukázky historických bitev… Dozvěděli jsme se ještě spoustu zajímavostí nejen o lodi, ale i posádce, takže dvouhodinový let utekl rychleji než voda pod přídí a na konci nám nezbylo než popřát šťastný vítr do plachet a s mořskými vlky z Čejča a Hodonína sa rozlúčit. AHOJ!

S pomocí webu LaGrace.cz sestavila
Martina Novotňáková

Zprávičky z naší školičky

Podzimní část školního roku je za námi a paní Zimu nedočkavě vyhlížíme z teplého pokojíčku. Podzim byl letos dlouhý, teplý, krásně barevný a plný dobrodružství. Nic naplat, ale už je pryč.

První chladné dny přišly se sv. Martinem. Nepřijel sice na bílém koni, ale pár vloček přece jen prolétlo kolem oken. U Berušek si děti vystřihly podkovu a zahrály si na koníky. U Včeliček děti zahrály celý příběh o sv. Martinovi. Dokonce i zatloukaly hřebíčky do podkoviček jako praví kováři. Paní Třeštíková pro všechny děti připravila stezku sv. Martina, kde bylo plno úkolů a jako odměna medaile.

Na listopadovém Setkání seniorů děti potěšily místní babičky a dědečky pěknou básničkou, písničkou i tanečkem.

Před první adventní nedělí jsme vystoupili s krátkým programem na adventní dílně, kterou pořádá OS Nedánov.

A pak už to nastalo. Jak se říká čert nikdy nespí, a tak bylo třeba dát si pozor, aby nás nenačapal při nějaké lumpárně. Dobře to však dopadlo! Mikuláš nás navštívil s celou svojí družinou a ten čert: „Ten byl!“, slíbili jsme, že budeme zase celý rok hodní, řekli básničku a nakonec dostali malý balíček. Děkujeme Mikuláši!

Třídu Berušek i Včeliček se nám podařilo vánočně vyzdobit tak, jak to umíme nejlépe. Vyrábíme dárečky jako překvapení pro rodiče a nacvičujeme básničky a koledy na vánoční besídku.

Dopis pro Ježíška, který si vyvěsila každá třída zmizel z nástěnky. To je dobré znamení, že nám do školky asi něco nadělí. Připravujeme se ještě na Vánoční kouzlení – můžete přijít a strávit s námi příjemné předvánoční chvíle. Budeme péct a zdobit perníčky, vyrábět andílka z papíru a svícínky.

Pak už budeme čekat jen na ten kouzelný čas, kdy víc než hvězdy září oči dětí.

Přejeme Vám i Vašim dětem, klidné a spokojené Vánoce.

Kolektiv MŠ

Ve škole je nejenom učení, ale i zábava

Od zahájení školního roku v naší škole pilně pracujeme. Žáci prvňáčci, pro které byl nástup do školy největší změnou, si bez potíží zvykli na každodenní režim ve škole. Být prvňáčkem ve škole v Boleradicích je radost: povídáme si s kamarády maňásky, hrajeme si s matematikou, připravujeme ručičky na psaní, učíme se svačit, o přestávce tancujeme, je to prostě jedna velká párty. Do vyučování se snažíme zařazovat různé zajímavé metody a formy práce, tak aby se žáci nenudili a naučili se spoustu věcí hrou. Dnes už nelze jinak než používat digitální techniku, máme ve škole interaktivní tabule v každé třídě, učíme se pomocí kvízů a různých aplikací na tabletech, programujeme naše kamarády roboty. Důležitou kapitolou v dnešní době je výuka cizích jazyků. V naší škole se učíme angličtinu již od 1. ročníku. Výuka spočívá v komunikaci s učitelem a spolužáky (výuka ve dvojici, v malé skupině), je vhodně doplněna aktivitami při práci s interaktivními a digitálními technologiemi. Každé úterý máme online hodinu s hovorovým mluvčím pro čtvrťáky a páťáky. Po počátečním ostychu se komunikace žákům s „pravým Angličanem“ zalíbila.

Kromě běžné výuky měli možnost všichni žáci zažít zajímavé akce a činnosti, které pro žáky připravily paní učitelky a vychovatelky. A že jich bylo. Hned ve druhém školním týdnu se žáci 4. a 5. ročníku vydali do Hustopečí, kde zhlédli autorské představení divadelního centra Zlín John and Mary. Představení bylo částečně v anglickém jazyce a žákům se velmi líbilo. V dalším týdnu za námi přijela do školy zdravotní sestřička z organizace PMeduca programem Zachraň kamaráda. Žáci se dozvěděli, jak postupovat v případě zranění kamaráda, vyzkoušeli si také jednoduchá ošetření a získali spoustu nových

znalostí, jak se zachovat v případě, když je potřeba pomoci zraněnému nebo nemocnému člověku.

Do výuky zařazujeme také projektové vyučování nebo dny s tematickým zaměřením k dané události, svátku apod. První projektový den v novém školním roce proběhl v barvě žluté. Téma tohoto dne bylo ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL. Povídali jsme si o tom, jak udržet své tělo v nejlepší kondici, abychom se v něm cítili co nejlépe. Zkusili jsme si sestavit zdravý jídelníček na celý den a v neposlední řadě se nám podařilo vyrobit velmi chutný čerstvý farmářský sýr. Žáci byli překvapeni, jak sýr vlastně vzniká.

Den válečných veteránů se slaví celosvětově 11. listopadu, u příležitosti konce první světové války. V pondělí 11. listopadu si zástupci městyse společně s občany, učiteli, dětmi a žáky naší mateřské a základní školy připomněli tento významný den. Vzpomínkový akt moderoval Mgr. Pavel Kabela, členové Klubu vojenské historie Slovácko z Hodonína předvedli nástup čestné stráže v dobových uniformách na pietním aktu k této události a žáci i veřejnost měla možnost zhlédnout ve škole historický dokument.

Děti a žákyně ZŠ udělaly velkou radost a zazpívaly a zatančily svým babičkám a dědečkům na společném Setkání seniorů v obecním sále. Novinkou v naší nabídce byla taneční akce StarDance – tančí celá škola. Všichni přišli do školy ve společenském oděvu: dámy v šatech, pánové v košilích, dozdobili se motýlky a květinami, které si vyrobili a mohlo se začít tančit. Nejprve jsme se zahřáli taneční rozcvičkou a poté jsme se již vrhli do taneční školy. Naučili jsme se společně mazurku i country tanec. Na závěr jsme to společně rozbalili v tělocvičně školy.

V listopadu se již tradičně konalo vyhlášení vítězů výtvarné soutěže „Boleradický džbánek“. Uměleckých děl se sešlo dvacet. Vybrat nejlepší dílo a hodnotit umění je v podstatě nemožné, proto drobnou odměnu dostali všichni.

Přesto byla vybrána tři nejlepší díla mladých výtvarníků:

v I. kategorii se umístili:
1. místo Antonín Coufal
2. místo Zora Horáková
3. místo Anežka Havránková

ve II. kategorii:
1. místo Žaneta Barková
2. místo Elen Pešlová
3. místo Šimon Puček

Dne 21. listopadu jsme v naší škole „otevřeli dveře“ pro veřejnost a budoucí školáky. Rodiče, děti a přátelé školy měli jedinečnou příležitost nahlédnout do prostor naší školy. Pro všechny byly ve třídách připraveny různé aktivity: sportovní soutěže v tělocvičně, různé fyzikální pokusy, práce s mikroskopem, soutěž v přírodovědných znalostech, programování robotů, výroba vlastního malovaného domečku, který si odnesly děti domů na památku. Žáci v rámci výuky připravili jednohubky, maminky, babičky a paní učitelky upekly něco dobrého. Prvňáčci dostali v tento den svoji první knihu – Slabikář. Zpočátku to vypadalo beznadějně, Slabikář jim schoval kouzelník Darmozlob na půdu, tak si ho musely děti na základě nápovědy najít, ale nakonec se podařilo. Slabikář prvňáčci slavnostně spolu s rodiči otevřeli a zařadili se tak mezi nové čtenáře.

Pravidelně navštěvujeme i naše boleradické divadlo, tentokrát to bylo představení „My se vlka nebojíme“, které děti naprosto okouzlilo. Smích, napětí i radost provázely každou scénu. Na konci se dokonce ozval i bouřlivý potlesk. Malí diváci odcházeli nadšení a plní dojmů – někteří si cestou domů dokonce pobrukovali písničky z představení. K naší škole patří neodmyslitelně i činnost školní družiny, kde si děti užívají svůj volný čas. Paní vychovatelky jim ho obohacují různými aktivitami: tvoří, staví, hrají si, tancují, chodí na procházky a hrají společné hry mimo školu.

Teď už se těšíme na to nejkrásnější období v roce. Pilně nacvičujeme vystoupení na vánoční jarmark a tvoříme různé výrobky, které si budou mít možnost návštěvníci zakoupit, a tím přispět drobnou finanční částkou na pomůcky pro žáky.

Přejeme Vám všem krásné, poklidné vánoční svátky plné lásky a štěstí.

Za kolektiv ZŠ
Miroslava Fišerová

Včelařský kroužek mládeže SVAZENKA

V letošním školním roce se přihlásilo do kroužku 10 dětí. Scházíme se každé pondělí. Pokud bylo pěkné podzimní počasí, chodili jsme na včelnici a ke stromu Oskeruše na okraji Aleje k císařské studánce, který jsme vysadili v rámci spolku Letorost a jsme jeho patronem. Potom jsme se připravovali na Adventní jarmark a školní Vánoční besídku s jarmarkem. Zpracovávali jsme včelí produkty a vytvářeli předměty pro prodej ve stánku.

Nyní, v zimním období, potřebují mít včeličky klid. Nic je nesmí rušit a tak se pustíme do teorie života včel a budeme stloukat rámečky a zatavovat do nich mezistěny.

Důležité zajímavé informace:

- dělnice létavka vyletí z úlu denně 7–16krát za nektarem na květ;
- abychom měli 1 kg medu, musí včela navštívit 100–300 tisíc květů;
- jedna kávová lžička medu (nejlépe ráno na lačno) působí blahodárně na celý lidský organismus.

Už se i těšíme na jaro, až budeme moci navštívit včelnici a vnímat krásnou přírodu kolem Boleradic.

za děti vedoucí
Pavel Kabela

Nový parčík, ovocná spojka a keře už rostou!

I v letošním roce jsme se rozhodli vysadit několik dalších ovocných stromů a keřů kolem Boleradic. Nakonec volba padla na zvelebení loni obnovené cesty K Císařské studánce. A tak se tato cesta 16. listopadu stala opět místem, kde se setkaly desítky brigádníků všech věkových kategorií se společným cílem pomoci naší krajině a udělat ji malebnější. Počasí nám přálo a po poledni již byly všechny stromy i keře zasazené. V následujících dnech jsme ještě dokončili tříkůlové upevnění a oplocení, stromky i keře důkladně zalili a podél cest umístili spoustu čtyřmetrových bidýlek pro dravce, aby nám nezlámali terminály mladých stromků.

Pracovalo se zároveň na třech místech. Prvnímu místu říkáme „**Parčík**“. Jedná se o rozšíření cesty na konci Pastýřské ulice a zde jsme vysadili pět ovocných stromů – konkrétně třešeň, hrušeň, jabloň, slivoň a meruňku. Tyto stromy vytvoří příjemné prostředí, za pár let poskytnou drobné občerstvení, stín a zároveň přispějí ke zlepšení estetiky okolí. Tento prostor plánujeme dále upravit tak, aby sloužil jako místo pro odpočinek a relaxaci. Umístíme zde lavičky, herní prvky a vytvoříme příjemné prostředí, kde si budou moci děti hrát a rodiče či senioři odpočívat v klidné atmosféře přírody.

Druhé místo jsme nazvali „**Ovocná spojka**“. Jedná se o spojnici mezi oskerušovým a lipovým stromořadím na cestě k Císařské studánce. Jakmile byly vyjasněny vlastnické vztahy a obecní rada dala svůj souhlas, rozhodli jsme se proměnit toto slunné a dosud nevyužité místo. Po důkladném zvážení a debatách jsme odsouhlasili, že ideálním využitím prostoru bude vytvoření malého slivoňového sadu, který nejen zkrášlí okolí, ale také přinese užitek v podobě sladkých modrých plodů. Spojku nyní tvoří 19 stromů čtyř různých odrůd slivoní, pečlivě vybraných s ohledem na jejich odolnost a přínos. Najdete zde odrůdu Valjevka, Čačanská lepotica, Gabrovská a Durancie.

Třetím nově osázeným místem se stal prostor mezi lípami u vedení vysokého napětí, kde z legislativních důvodů nemohou být vysoké stromy. Zde jsme vysadili **66 původních keřů ČR**, které jsme rozdělili do šesti oplocených ohrádek. Keře byly vybrány tak, aby byly co nejvíce prospěšné pro naše mizející ptactvo a ohrožený hmyz. Jmenovitě tu tak najdete Brslen evropský, Dřín obecný, Dřišťál obecný, Hloh jednosemenný, Jeřáb ptačí, Krušinu olšovou, Ptačí zob obecný, Řešetlák počistivý, Svídu krvavou, Zimolez obecný a Lísku obecnou.

Letošní podzimní výsadba byla financovaná především z ušetřených prostředků, vašich minulých darů a také z dotace městyse Boleradice. Děkujeme Vám všem za podporu, pomoc na brigádách a už teď se těšíme, až se společně znovu potkáme na některé z našich cest v příštím roce. Všem občanům Boleradic, rodákům, přátelům i dárcům také přejeme krásný zbytek adventu, kouzelné Vánoce a šťastný rok 2025 plný radosti a spokojenosti!

Za spolek Letorost,
Jiří Víteček

Zahrádkáři informují

Jak ten rok uběhl! Člověk se těší na zahrádkářskou sezonu, připravuje se, plánuje, rozmýšlí, kam co vysadí, jaké odrůdy vyzkouší, nebo zůstane u těch osvědčených, proletí jaro i léto a najednou je tu sklizeň, podzim, zima a rok je pryč.

Nyní je prosinec, měsíc, kdy si příroda a zahrada užívá zimního spánku. Většinou ale ne pod sněhovou pokrývkou, jak by to bylo ideální. A pranostiky našich předků již většinou neplatí, především u nás na jihu Moravy.

„Když v prosinci mrzne a sněží, úrodný rok na to běží“.
„Není-li prosinec studený, bude příští rok hubený“.
Přáli bychom si to první!

Ale co v naší organizaci?
Správce zpracovny uvádí, že úroda ovoce nebyla ideální. Letos se

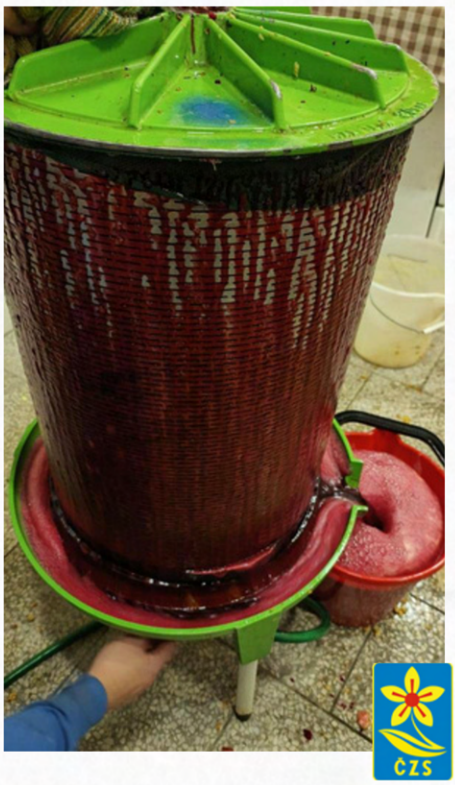

nesušilo, pouze moštovalo. Zpracovalo se 1 677 kg jablek na mošt. Zajímavostí ale je, že se i vymoštovalo 55 kg červené řepy! Zajímavý a jistě dobrý nápad.

V pátek 6. prosince jsme si připravili Adventní přátelské posezení. Sešli jsme se a v přátelské a příjemné atmosféře a pohodě jsme si vyměnili pěstitelské zkušenosti, poblahopřáli letošním jubilantům a pobesedovali při malém pohoštění. Je dobré se tak na konci roku sejít, najít si čas a „povykládat si“.

Za výbor přeji všem občanům krásný zbytek Adventu a pohodové svátky vánoční a hodně zdraví i zahrádkářských úspěchů (a nejen jich) v příštím roce.

předseda Pavel Kabela

OS Nedánov

Podzim v našem sdružení se nesl v klasickém duchu. Začali jsme akcí Létání s draky. Poslední zářijový víkend byl jako na objednávku – sucho, příjemná teplota a ideální vítr. Všichni přinesení draci tak dostali příležitost podívat se na nás z výšky.

Počasí nám přálo i na Lampiniádě. Průvod obcí byl kratší než obvykle, aby zbyly síly na stezku lesem s překvapením. Lampiniáda byla zakončena na fotbalovém hřišti, kde se všichni mohli ohřát nejen zevnitř teplým čajem a svařákem, ale také u ohně při opékání špekáčků. Pro odvážnější děti pak byla připravena zmiňovaná stezka s překvapením. Děti měly cestu značenou svítícími odrazkami a světýlky. Osvětlovat cestu pomáhaly i lampiónky. Odvážlivci našli samozřejmě i slibované překvapení, které si odnesli na památku domů.

Závěrečná a největší akce našeho sdružení se konala poslední listopadovou sobotu. Letošních adventních dílniček s minijarmarkem se zúčastnilo velké množství místních prodejců. Ukázali nám svou zručnost a dovednost. Šikovnost nám předvedly i děti

z mateřské a základní školy při svém vystoupení. Děti si tradičně měly možnost udělat různé výrobky na dílničkách, pak také zahrát vánoční rébusovou hru, a nebo poslat pohled přes Ježíškovu poštu. Podle spokojených (nejen) dětských tváří, soudíme, že se všechny akce vydařily. Budeme se těšit opět v novém roce. Za naše sdružení všem přejeme veselé a klidné vánoční svátky.

Rada OS Nedánov

Advent v divadle

Zpravodaj Polehrad vychází v době, kdy už dění v divadle ustalo a všichni ladí vánoční atmosféru doma. Tak jen malé ohlédnutí:

Naši ochotníci připravili na období adventu obnovenou a částečně nově obsazenou premiéru vánoční hry Zdeňka Homolky, v úpravě a režii Jiřího Brabce, **Cesta do Betléma**. Herci sehráli imaginární příběh dvou současníků, Davida a jeho vnučky Martiny, kteří jdou cestou časem zpět – od hory Golgota v Jeruzalémě, kde byl ukřižován Ježíš Kristus, až do Betléma, k jeho narození. Věříme, že tato drobná hříčka diváky příjemně naladila na nastávající Vánoce.

Adventní koncerty jsou u nás oblíbené, proto byl do programu divadla zařazen i letos. Trio Karageorgiev k nám zavítalo z jižních Čech a potěšilo nás nádherným provedením světových melodií od klasiky po filmovou hudbu. Zazněla Habanera z opery Carmen, Uherský tanec Johanese Brahmse, chansony Edith Piaf, hudba z filmů Ennia Morriconeho až po tango argentinského skladatele Astora Piazzolly a mnoho dalších.

Nyní, asi týden před vánočními svátky, nám zbývá, milí diváci a příznivci místního divadla, popřát vám všem hezké Vánoce a poděkovat za vaši přízeň.

Přichází čas zázraků,
čas setkání, čas nadějí i splněných přání...
Přejeme vám ze srdce překrásné Vánoce...
a Silvestr ať vykouzlí
štěstí, lásku, úsměv na tváři,
ať se vám v novém roce všechno vydaří!

Co přinese rok 2025

V lednu zahájíme abonentní řadu Jarní předplatné představením Mařka, které uvede Divadlo Máj Praha.

V únoru bude největší akcí 29. divadelní bál aneb Tisíc a jedna noc.

V březnu pojedou děvčata z Dámské šatny soutěžit na přehlídku Hobblík v Hodoníně.

V dubnu pořádáme regionální postupovou přehlídku Mrštíkovo divadelní jaro. Program zveřejníme asi v polovině února.

V květnu nás čeká premiéra hra Romeo, Julie a tma. Tento titul autora Jana Otčenáška uvedeme jako „kroniku jedné lásky".

V červnu končí divadelní sezóna, ale i tento měsíc jistě přinese příležitost zajít do divadla.

Tak to je jen výčet hlavních akcí. Dále najdete v programu divadla představení domácího souboru, ale také řadu představení hostujících souborů. Mimo ty, které se nám představí v rámci Jarního předplatného a předplatného Rodiče s dětmi do divadla, přijedou soubory z Břeclavi, Polné, Ostravy, Libice nad Cidlinou a další v rámci divadelní přehlídky.

Aktuální program divadla je nejlepší sledovat přímo na webu divadelního spolku v záložce Program & vstupenky.

29. divadelní bál aneb Tisíc a jedna noc

V sobotu 1. února v 19:30 hod. zahájíme reprezentační ples divadelního spolku. Je již mnohaletou tradicí, že k tanci hraje **Salonní orchestr Brno**. Mezi tanečníky je velmi oblíbený a sjíždějí se za ním hosté ze širokého okolí. O půlnoci vystřídá hudebníky neméně oblíbená **cimbálová muzika Vonica**.

Program, který se ponese v duchu pohádek Tisíce a jedné noci, zpestří tanečnice **Orianadance ze Zlína.** Zahájí ples okouzlující a tajemnou světelnou show s led-křídly. Tanec v potemnělém sále v krásných třpytivých orientálních kostýmech jistě všechny naladí na tu správnou plesovou notu. A co teprve další výstup, který nás přenese přímo do pohádkového harému! Celým plesem hosty provede krásná Šahrazád a král Šahriár.

Nebude samozřejmě chybět plesová klasika – loterie, dámská volenka, vybrané lahůdky a lahodné nápoje. A také půlnoční slosování vstupenek. S tím nám pomůže Aladin se svojí kouzelnou lampou.

Tak teď už jen najít společenské šaty nebo být odvážnější a obléknout se do orientálního kostýmu a můžeme jít plesat! Srdečně všechny zveme.

Vstupenky je možné rezervovat na webu divadla – záložka Divadelní bál, nebo v pokladně divadla.

Za DSBM Iva Kahounová

SK Boleradice 1935

Rozpis soutěže – stolní tenis

Kolo	Datum	Družstvo
12.	Ne 05. 01. 2025 09:30	Boleradice – Klobouky u Brna B
13.	Ne 12. 01. 2025 09:30	**Boleradice** – Šakvice
14.	Út 14. 01. 2025 18:30	Bulhary – **Boleradice**
16.	Pá 31. 01. 2025 19:20	Rakvice– **Boleradice**
18.	Pá 14. 02. 2025 18:30	Lednice – **Boleradice**
19.	Ne 23. 02. 2025 09:30	**Boleradice** – Tvrdonice
20.	Ne 02. 03. 2025 09:30	Brumovice B – **Boleradice**
21.	Ne 09. 03. 2025 09:30	**Boleradice** – Němčičky B
22.	Pá 14. 03. 2025 19:00	Brumovice A – **Boleradice**

Půlení

Sezóna stolního tenisu se přehoupla do druhé části, stejně jako ta fotbalová. Výsledky obou mužstev jsou prozatím více než dobré – ve fotbale jsme na prvním místě, ve stolním tenise na třetím, přičemž tři z našich pingpongářů najdeme v prvním tuctu nejúspěšnějších hráčů soutěže. Gratulujeme k dosavadním úspěchům a budeme držet palce i ve druhé polovině sezóny. Sportu zdar!

Redakční rada

Tabulka – stolní tenis

OP 2. třídy 2024, RSST Břeclav

Rk.	Družstvo	Zápasy	+	o	–	Skóre	Body
1.	TJ Sokol Rakvice A	9	9	0	0	113:49	36
2.	TJ Sokol Klobouky u Brna B	9	7	1	1	109:53	31
3.	SK Boleradice 1935	9	7	0	2	99:63	30
4.	TJ Sokol Brumovice A	9	4	2	3	91:71	23
5.	FOSFA LVA E	9	4	1	4	85:77	22
6.	TJ Sokol Brumovice B	9	3	1	5	66:96	19
7.	TJ SPORT Němčičky B	9	3	0	6	75:87	18
8.	TJ Sokol Šakvice	9	2	2	5	63:99	17
9.	SK ST Bulhary A	9	1	1	7	52:110	13
10.	TJ Sokol Tvrdonice B	9	1	0	8	57:105	12

Tabulka – fotbal

2024 A3B – 10.liga dospělí, sk. B

Rk.	Družstvo	Zápasy	+	o	–	Skóre	Body
1.	SK Boleradice 1935	10	8	2	0	31:9	26
2.	TJ Sokol Pouzdřany	11	8	1	2	63:23	25
3.	TJ Sokol Uherčice	11	7	1	3	25:13	22
4.	Hustopeče B/H.Bojanovice	11	7	1	3	22:18	22
5.	TJ Přibice B	11	6	0	5	16:16	18
6.	TJ Diváky	10	4	2	4	20:20	14
7.	TJ Sokol Velké Hostěrádky	11	3	3	5	18:21	12
8.	TJ Dynamo Velký Dvůr	11	3	2	6	24:29	11
9.	TJ Sokol Velké Němčice B	11	3	2	6	20:25	11
10.	TJ Sokol Klobouky	10	3	1	6	14:18	10
11.	TJ Sokol Křepice B	10	2	2	6	18:35	8
12.	Pasohlávky / Ivaň B	11	1	1	9	7:38	4

Tabulka z webu stis.ping-pong.cz

Polehrátky

A) -

B) -

C) -

Co patří na místo čtverce tak, aby řada dávala smysl?

Každý vánoční dárek v sobě skrývá jeden vánoční zvyk. Poznáš všechny? Které zvyky dodržujete doma?

Kalendář akcí

25. prosince	**Vánoční zpívání**	Orel
26. prosince	**Štěpánský košt**	Vinařský spolek
28. prosince	**Badmintonový turnaj**	Lukáš Stehlík a Martina Široká
1. ledna	**Turnaj ve stolním tenisu**	SK Boleradice 1935
5. ledna	**Tříkrálová sbírka**	Charita Břeclav
18. ledna	**Gentlemen's club u Palánů**	Hudební klub Freeda
1. února	**Divadelní bál**	DS Bří Mrštíků
22. února	**Krojový ples**	Stárci a chasa
9.–13. dubna	**Mrštíkovo divadelní jaro**	DS Bří Mrštíků
20. dubna	**Velikonoční výstava vín**	Vinařský spolek
16.–17. května	**Nordic walking ve vinici**	Marek Koráb

Ještě se chystá: Dětský karneval, Rybářské závody a další

Program divadla

sobota 11.1.2025	19:30	Arnošt Goldflam **Dámská šatna** Komedie, 100 min	DS bratří Mrštíků Boleradice	
sobota 18.1.2025	19:30	Jarní předplatné **Mařka** Drama, 95 min	Divadlo Máj Praha	
neděle 19.1.2025	15:00	Předplatné Rodiče s dětmi do divadla **Zahrada** Pohádka, 60 min.	Divadelní studio „V" Brno	
sobota 15.2.2025	19:30	Jarní předplatné **Skořápka** Komedie, 95 min.	Rádobydivadlo Klapý	
pátek 21.2.2025	19:30	Arnošt Goldflam **Dámská šatna** Komedie, 100 min	DS bratří Mrštíků Boleradice	

neděle 23.2.2025	17:00	TÓNY PODZIMU **Havrane z kamene** Baladický pohádkový příběh, 70 min	DS Břetislav Břeclav	
sobota 1.3.2025	19:30	Eric-Emmanuel Schmitt **Manželské vraždění** Tragikomedie, 120 min.	Divadlo Devítka Ostrava	
sobota 15.3.2025	19:30	Jarní předplatné **Jak se dělá divadlo** Komedie, 60 min.	Divadlo Duha Polná	
neděle 16.3.2025	15:00	Předplatné Rodiče s dětmi do divadla **O Palečkovi** Pohádka, 60 min.	Divadýlko Mrak Havlíčkův Brod	
pátek 28.3.2025	19:30	Arnošt Goldflam **Dámská šatna** Komedie, 100 min	DS bratří Mrštíků Boleradice	

18.1.2025

GENTLEMEN'S CLUB

KAVÁRNA U PALÁNŮ BOLERADICE

Tak trochu reagge, malinko punk, ale hodně, HODNĚ SKA. Tímhle koncertem skočíme rovnýma nohama do roku 2025, přidáme o pauze elegantní skleničku whiskey či neodmyslitelný doutníček. Všichni jsou zváni - dámy i pánì!

VSTUPNÉ 250,- KČ, ZAČÁTEK VE 20:00

Přijďte si vychutnat atmosféru městského hudebního klubu na venkově! K tomu čepovaná plzeň oceněná hvězdou sládků, rozpékaná pizza či oblíbené kanapky.

DIVADELNÍ SPOLEK
BRATŘÍ MRŠTÍKŮ BOLERADICE
POŘÁDÁ

29. Divadelní bál
ANEB
Tisíc a jedna noc

1. ÚNORA 2025 OD 19:30
SÁL MĚSTYSE BOLERADICE

SALONNÍ ORCHESTR BRNO
ORIANADANCE ZLÍN
CIMBÁLOVÁ MUZIKA VONICA
ČLENOVÉ DS BRATŘÍ MRŠTÍKŮ

REZERVACE VSTUPENEK:
E-MAIL: AKCEDIVADLA@GMAIL.COM
WEB: DIVADELNIBAL.BOLERADICE-DIVADLO.CZ
TEL.: +420 608 421 476
OSOBNĚ: V POKLADNĚ DIVADLA

BADMINTONOVÝ TURNAJ ve čtyřhře

sobota **28. 12. 2024**
od 13:00

Sál městyse Boleradice

Startovné: 300 Kč/dvojice

Kontakt pro přihlašování: Lukáš Stehlík (774 697 478)
Omezená kapacita v počtu párů

Novoroční turnaj ve stolním tenise

Datum:
1.1.2025

Kdo se může zúčastnit:
Turnaj je určen výhradně pro místní obyvatele nebo rodinné příslušníky.

Místo konání:
Sál městyse Boleradice

Čas registrace
13:30 – 14:00

Oficiální začátek:
14:00

Těšíme se na Vás SK Boleradice 1935

VINAŘSKÝ SPOLEK BOLERADICE

Vás zve na

ŠTĚPÁNSKÝ KOŠT MLADÝCH VÍN

26. 12. 2024
od 15.00 hodin
sál městyse
Boleradice

vstupné 200 Kč
v ceně sklenička a neomezená degustace

---

marek ko
VINAŘST

Nordic walking ve vinici

Přijděte si užít víkendovou akci ve spojení Nordic walking a vína. Vycházky s certifikovanými instruktory, degustace vín

Obtížnost:
od začátečníků
až po pokročilé*

Vinné sklepy Tihelna, Boleradice
16.-17. května 2025
Pátek od 18⁰⁰
Sobota od 8⁰⁰

500Kč/osoba

kapacita omezena

Více info na: https://fb.me/e/2A3c8tbwd

* Nordic walking hole k zapůjčení přímo na místě.

POLEHRAD
ZPRAVODAJ OBČANŮ BOLERADIC

Vydává ÚM Boleradice, 691 12 Boleradice 401. Za kvalitu odpovídá Redakční rada Polehradu (Pavla Hrabcová, Ing. Martina Novotňáková, Dana Veselá, Ing. Jiří Víteček). Zaregistrováno u MK ČR reg. č. E 11762. Články nejsou redakčně upravovány ani kráceny bez souhlasu přispěvatele. Redakce si vyhrazuje právo neuveřejnit příspěvky hrubě urážlivé, neslušné a poškozující dobré mravy. Přispěvatelé odpovídají plně za obsah příspěvků a jazykovou úpravu. Převzaté příspěvky jsou publikovány se souhlasem vydavatele. Příspěvky do Polehradu můžete zaslat na adresu Úřadu městyse Boleradice nebo polehrad@boleradice.cz.Toto číslo vyšlo 16. prosince 2024. Uzávěrka příštího čísla je 31. března 2025.

Foto na obálce: Antonín Vejvančický, Martina Novotňáková, Jiří Víteček